

SLOVENSKI NAROD.

Izloži vsak dan zvečer, izvzemati modelje in praznike.

Insarati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljova ulica št. 5, prtilično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvo:	
celoletno napred plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Pismo iz Pariza.

Pariz, 24. julija.

Da smatrajo velike sile zastopnike malih sil na mirovni konferenci le za nepotreben balast, to se je takoj po prvih sejah pokazalo. Tu in tam so jih milostno zasliševali, odločba pa je bila vedno pridržana le velikim silam. Ob izročevanju mirovnih pogojev nemški delegaciji in prvga dela onih za Avstrijo, pa se je varoval vsaj videz neke sodelovalne pravice. Dva dni pred izročitvijo so bili namreč poklicani zastopniki malih sil in so bili obveščeni o vsebini mirovnih pogojev z navidezno pravico odobritve ali odklonitve. Seveda je bila ta pravica le iluzorna, kajti prvič se niso priobčili pogoji v celini, temveč le v posvem nezadostnem in samovoljnem izvlečku, in drugič je bilo nemogoče v dveh dneh izposlovati kako spremembo. Saj so bili ti pogoji vže tiskani in so obsegali 415 strani. Vendar pa je bilo pri taki proceduri v slučaju avstrijskih pogojev mogoče doseči, da so se vsled upora malih sil nekatera kontestirana poglavja še v zadnjem hipu pridržala in se potem spremenila. Znano je, da se je na ta način pretresala skrajno neugodna rešitev koroškega vprašanja.

Ob izročitvi popolnjenih avstrijskih pogojev pa so velike sile pustile pasti še zadnje obzire in so te pogoje izročile avstrijski delegaciji, ne da bi jih prej priobčili malim silam.

Se v soboto dne 19. t. m. zvečer, ko se je bila raznesla govorica, da se drugi dan izroče popolnjeni pogoji Avstriji, je konferenčno tajništvo na vprašanje našega tajnika odgovorilo, da ta govorica ne odgovarja resnici. Drugo jutro pa so vsi pariški časopisi ono vest potrdili. Našemu tajniku, ki je proti takemu postopanju protestiral in zahteval, naj se tudi nam da nekoliko izvodov teh pogojev, je tajništvo odgovorilo, da nima tiskanih izvodov in da se Avstrijem izročijo pisani izvodi. Šele na ponovno intervencijo dali so mu en izvod v francoskem, angleškem in laškem jeziku, dočim so jih bili Avstrijem izročili 200.

Na ta način so velike sile prezentirale Avstrijem tudi v našem imenu pogoje, ki jih nismo poznali in katerih seveda tudi nismo odobrili! In kake pogoje! Tako se n. pr. zahteva, da male sile se zavežejo sprejeti glede zaščite manjšin, glede tranzita in pospeševanja trgovine drugih držav vse določbe, ki jih bodo velike sile smatrale za potrebne. Torej podpis in blanco.

Posebno težke so določbe o državljanstvu. Italijanski državljanstvo zadobi le tisti, ki je na odstopljenem ozemlju rojen in ima tam domovinsko pravico. Izključeni pa so tisti, ki so dobili do-

movinsko pravico šele po 24. maju 1915 ali pa kot uradniki.

Juridične osebe se bodo smatrale za italijanske le, če jih prizna laška administrativna ali sodna oblast. S tem so vse naše zadruge, delniške družbe in slično izročene na milost in nemilost laški samovolji.

V naši državi pa pridobijemo državljanstvo vsakdo, ki se je naselil pri nas pred 1. januarjem 1910. Ne zahteva se torej niti rojstva na našem ozemlju, niti domovinske pravice.

Vse to in še mnogo sličnega se je določilo, ne da bi se dala naši delegaciji možnost, da se o tem izjavi.

Tako se varujejo pravice malih narodov!

Poglavja iz borbe za našo neodvisnost.

Priobčuje I. M.

Krška deklaracija in Slovenci.

Krška deklaracija obsega tudi jasno rešitev vserega vprašanja. Doslej je v Srbiji bila pravoslavna cerkev državna cerkev. Državna cerkev izključuje enakost drugih veroizpovedanj. S tem, da je krška konferenca sprejela enakost pravoslavne cerkve z rimsko-katoliško in muslimansko, je ona strmoglavila srbsko državno cerkev. Proces razdravljenja cerkve, ki je trajal v Angliji in v Škotski stoletja, je bil za Jugoslovane dovršen v par urah na Krku. Vošnjak je podal v širokem obsegu glavne oblike razmerja med cerkvijo in državo. Obrat se je proti določbam srbske ustave, ki kaznujejo proselitizem; izvajajoč, da je pojem proselitizma preširok in elastičen. Poudarjal je, da je slovenski duhovniški element rodoljubljen in da se bo asimiliral novi jugoslovanski državi. Nekoliko naspred je nastalo, ko je šlo za vero vladarjevo. Kakor znano, predpisuje srbska ustava, da mora vladar biti pravoslavne vere. Zdelo se je, da vztrajata Pašić in Protić pri tej določbi tudi za bodoče. Pa tisti, ki je v tej stvari stopil energično na stran Trumbića in njegovih tovarišev, je bil oni, ki je bil pri tem najbolj prizadet, prestolonaslednik Aleksander sam.

Se v nekem pogledu je krška deklaracija velikanske važnosti za Slovence. Ona brani in ščiti Primorje pred Italijani. Ona pravi v točki 9., da po načelu svobodne narodne samoodločbe se ne sme noben del naroda odtrgati in zediniti s kako drugo državo brez dovoljenja naroda samega. Po krški deklaraciji se zaveže Srbija, da brani zadnjo slovensko vas pred Italijani.

Odslej ni nobene delne rešitve jugoslovanskega vprašanja, odslej je pa tudi izključeno vsako pakiranje z Avstro-Ogrsko in s Habsburžani. Krška deklaracija pomenja popolni prelom s tradicijami preteklosti.

Krška deklaracija daje ime novi državi: Kraljestvo Srbov, Hrvatov in

Slovencev in vladarju: Kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev. Netično je, ako dr. Potočnjak trdi, da je bil na njegov predlog določen izraz: Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. V oficijelnih »Srbiskih Novinah« od dne 26. julija 1917, kjer je objavljen avtentični tekst deklaracije, se glasi druga točka deklaracije: Država se bo imenovala: »Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«.

Krška deklaracija je z veliko spretnostjo rešila vprašanje nove ustave. Bila je dolgotrajna diskuzija, kdo naj bo poklican da izda bodočo ustavo, ali naj posamezni deželni zbori ali delegacije, izvoljene od posameznih zborov, sklepajo o bodoči ustavi. Krška konferenca se je postavila takoj na pravilno stališče, da mora preiti ustavodajna oblast na konstituantno. S tem je enkrat za vselej izključeno, da bi se pojavil kak separatizem, ki bi seveda našel silen odmev v kaki hrvaški konstituenti. S krško deklaracijo je pala misel posebne slovenske hrvaške in srbske konstituyente, temveč konstituenta mora biti predstavnik vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ne smemo zamolčati, da je prav tekom krških pogajanj izbruhnila nevarna politična kriza. V zraku so bili odmevi solunskega procesa, ki je bil že dovršen. Šlo je za pomiloščenje glavnih krivcev. Samostalci so odločno zahtevali, da se na smrt obsodijo polkovniki pomilošči. Ker se temu ni ugodilo, so samostalci izstopili iz vlade. Uspeh kratkih pogajanj je ogrožen, kajti ako bi ne deklaracijo pristala sama vlada, ne bi bil to nikak narodni program. Delegacija Jugoslovanskega odbora je sklepala, kaj je ukreniti in Trumbić je bil poslan k voditeljem strank, ki so izstopile iz koalicije. V resnici so pristopile krški deklaraciji vse obstoječe srbske stranke.

Trumbić se je hotel prepričati, da stoji za krško deklaracijo res vse jugoslovanski odbor. Ni hotel podpisati brez jasnega pristanka odbora. Raditega se je javila vsa krška deklaracija brzojavno v London in Pariz in šele ko je prišel dovoljen odgovor od vseh članov, je prišlo dne 20. julija 1917 do podpisa.

Pomen deklaracije leži v tem, da ona veže Srbijo na jugoslovanski program in da zagotovi srbsko pomoč v borbi proti italijanskemu imperijalizmu. Ona kaže pot državni politiki, ona izklesuje novo državo kakor iz enega kosa mramorja. Tu je vse predvideno in sicer v dneh, ko so bile državne pisarne Antante in Wilson novih trdnj prepričani o ohranitvi Avstrije, na kakih osnovah se mora sezidati na razvalinah Avstrije nova državna zgradba Jugoslavije. To je bilo v dneh, ko je še mračna mora ležala nad Evropo in celim svetom in je bila zmaga Antante prav domoljubna. Začrtan je program, ki je bil burno pozdravljen od emigracije, ki je dal narodu v domovini jasno

navodila, kaka boji bodoča država. Pa krška deklaracija, kakor vsako človeško delo, je bila nepopolna v nekaterih ozirih. Tuintam je bilo besedilo preveč imperativno in je dajalo demagogom v roke nevarno orožje. Pa svoj veliki končni cilj je ona dosegla, kajti samo ta in nobenega drugega pomena nima ona: prevesti jugoslovansko nacijo iz kaosa državnega ustvarjanja prvih dni po polomu starega režima varno in gladko v novo stanje držav, zedinjenja vseh jugoslovanskih dežel. Nikdar se ta proces ne bi bil izvršil tako brez hudih nasprotstev, da ni bil ustvarjen na Krku oni kaizipot, ki se imenuje krška deklaracija. V primeri z rimskim paktom, sklenjenim v aprilu 1918 v Rimu med italijansko vlado in Trumbićem, je pomen krške deklaracije neprimerno večji in jačji. Dočim rimski pakt ni imel nikakih pravih političnih posledic in je ostal mrtvo-rojeno dete, je krška deklaracija državotvoren akt, kakršnega ne more pokazati noben drug narod v teku svetovne vojne.

Boj proti draginji.

II.

Legat naše države ob morju zahteva mornarico in naša skrb bodi, kakor hitro mogoče ustvariti si potrebne ladje. Naše ladjedelnice morajo intenzivno delati. Ako bi bili prepočasni, naročimo si gotovo število parobrodov v Ameriki, katera je v stanu dobaviti nam transportno ladijo, tipa 3000 ton tekom enega meseca. Naši ljudje ob morju, ki slovijo za mornarje prve vrste, pa na krov naših ladij, da koristijo naši domovini in ne služijo več tujemu kapitalu.

Srce se nam mora krčiti v prsni, če mislimo na žalostne razmere, v katerih se nahajata danes državno in civilno, sploh fiksno nastavljenno uradništvo, penzionisti in drugi enaki sloji naše države. In zopet zbesnel bi človek od jeze, ako pogleda na verižnike, naviljale cen in na razne špekulante, ki brezsrčno in s pretiranim dobičkom odjemajo težko zaslužen denar in se bi polnijo žepi. V prejšnjih časih je uradnik poskrbel za primerno vzgojo otrok in morebiti še par kronic prištedil, da je bilo kaj dote. Danes ni vzgoje, ni dote, ampak je stradanje in so dolgovni edina zapuščina otrokom. Vsakega berež z obraza skrb, kaj bo jutri. Cene raznim živilom i. dr. blagu niso primerne, to ve vsak, in vendar se nič ne ukrene, da se izvrši premena.

Na primer: pšenica je padla do danes na K 1.80 za 1 kg; cena K 5.50 za 1 kg moka št. 0 je previsoka; zato je tudi kruh neprimerno visok v cen. Dobi se v Mariboru koruzo á K 2.—pro 1 kg, vozna do Brezna velja K 160.— za vagon. Recimo torej, da stane 1 kg koruze okroglo K 2.20, v bližnji Ribnici pa se koruzo prodaja po K 3.— za 1 kg! (A to naj ne velja samo za ta kraj; ogledajte se malo

naokolo, povsod boste našli enake razmere.) Zato je tudi koruzna moka predraga.

17. junija t. l. sem kupil v Rogasški Slatini fine, sladke češnje á K 4.— za 1 kg; drugi dan sem bil v Ljubljani, kjer sem videl cene za češnje po K 14.— in K 16.— za 1 kg! Kupil sem si v gostilni guljaš s krompirjem in sem plačal K 6.— za guljaš in K 2.— za krompir. Drugi dan smo kupili za dom 1 kg telečine in 2 kg krompirja in napravili smo si guljaš s krompirjem. Veljala nas je priprava 25 K in dobili smo 8 enakih porcij, kot je bila porcija v gostilni in ki bi veljale v gostilni K 64.—! Vino kupiš po 5—6 K liter, v gostilnah se ga toči po K 12.—, K 14.— in K 16.— liter. Usnja ne rabi erar v taki meri, kot pod Avstrijo, vseeno je danes dražje, nego je bilo takrat. Ljubljanski izvošček (z enim konjem) mi je pot s kolodvora na Poljane računl K 30.— in to je zaslužil v 10 minutah; koliko čez 100 K si mora zaslužiti na dan! Z enim parom vprežne živine hoče posestnik zaslužiti po 120 do 150 K in vendar pri kulantnem sestavku stroškov ne pridem nad 45 do 50 K. Poljski in vrtni prideški so pa vsi v pretirano visokih cenah in nobene opravičila ni vpoštevati, če se pomisli, da je naš denar ves le v skrinjah na kmetih, — v bankah pa ga že primanjkuje! In takih primerov je nešteto! Prej priprosto kolar, čevljar, revident, kurjač, mašinist pri železnici, danes premožen človek; istotako so prejšnji natakari, natakari in kuharice danes ponosni hotelirji in restavrateker v lastnih hišah. Ko sem po časopisih čital o zadnjih izkredih v Italiji ne toliko uprizorjenih od boljševikov in socialnih demokratov, kot od celoga prebivalstva zbog velike draginje, presenetila me je vladna dekretacija, da so se nekatere cene živilom znižale za 50%. Vse se je takoj umirilo, tudi prodajalci so se udali v usodo! Mislim sem si, da pride nezgoben ruin v trgovce, pa se ni nič takega čitalo. Naposled sem pričel sestavljati zgornje primere in sem našel vzrok molka od strani trgovcev živil. Ta dekret jih ni tako v živo zadel, da bi jim grozila propast. Ali niso tekom let izkoriščali situacijo, ko so se cene neprenehoma dvigale? Prej ceno kupljeno blago je postajalo od dne do dne dražje; koliko blaga se je poskrilo, ki je bilo morda čez leto po fantastičnih cenah prodano! In kakšna nesreča bi bila to, ako danes zalogo za 50% nižje v cenah prodam? — čez 10 do 14 dni kupim zopet po nizkih cenah in kupčija bo šla ugodno svoj tri naprej! To dekretiranje je znižanje cen je imelo torej ugoden uspeh. Ali ne bi bilo umestno to vsaj pri nekaterih živilih pri nas poskusiti? Upora se ni treba bati; če pa bi kje nastal, naj se ob stroških in nevarnostih podjetja postavi nadzorika, kate-rega naloga bo proučiti podjetje in določiti istinite stroške, da se bodi pod-

po svojem značaju in ima v tem tudi veliko bodočnost.

Maribor je danes mesto, ki se razvija in ima tudi vse predpogoje, da nastane iz njega veliko mesto ob Dravi. Poznajmo se mu dobro tri glavne dobe: začetek mesta ob Dravi, kjer stoji še stare hiše, ki nas spominjajo »dobrih starih časov«, Glavni trg, Gospoška ulica in okolica, ki hranijo v sebi lepe tipe iz stavbne umetnosti 18. veka. Iz te dobe je tudi »dvorec«, ki je po svojem slogu ena najlepših rokokostavb in bi pač zaslužil lepšo usodo, nego jo ima sedaj.

V tem oziru ima Maribor več zanimivosti nego Ljubljana; tretji del je moderno mesto, same lepe vile, ki segajo do mestnega parka, ki mu najdeš malo enakih. Za mestnim parkom se dvigajo griči z lesovi, vrtovi in vinogradi — pot preko njih pa te vodi v priprosto prirodo na kmete. Maribor ima lepo okolico, na južnem bregu Drave pa se razprostira obširna ravan, kjer bo rastlo novo veliko mesto. Ako stopiš na Kalvarijo, vidiš pod seboj to veliko bodočnost — naš jugoslovanski Maribor.

Vkljub težkim nemškimi časom, ki so morili zadnja leta slovenski življenj v Mariboru, smo imeli vendar nekaj le-

LISTEK. Maribor.

Ko se bližajo Mariboru z vlakom od juga, te pozdravljajo že iz daljave oni prijazni griči nad mestom, ki dajejo celemu Mariboru svoj poseben značaj. Malokatero mesto ima tako lepo prijazno lice in ko sem se v preteklih časih vozil mimo njega, mi je bilo vedno nekako težko pri srcu. Saj je bilo to nekdanje mesto in dr. Lovro Toman je lepo razložil pomen njegovega imena: Maribor t. j. po naše nekako: Delo in boj. S temi besedami je označena nekako tudi naša sedanja naloga. Delo in boj bodeta nam osvojila, kar je bilo izgubljeno. Danes imamo svoj jugoslovanski Maribor in lahko rečemo, da je to mesto eno najvažnejših točk v naši Jugoslaviji. Ako pogledamo na njegovo lego, se nam zdi, da je to naš jugoslovanski — Verdun. Oni griči s severa krijejo mesto proti severnim vetrovom, zato raste po brdih ob južni strani zlahko grozdje. Ti griči tvorijo naravno utrdbo proti severu in pričajo sami po sebi, da je Maribor kralj zelene Štajerske. Obdali so ga lepo v polkrogu in gledajo nanj z vseh strani s

pravo ljubeznijo in zaupanjem. Ako pa bi bila njih obramba prešlaba, vedo dobro, da imajo na jugu ogromno Pohorje, ki zvesto čuva nad Mariborom in kakor črn orol zamišljeno prisanja svoja krila, da prikrije mesto v slučaju nevarnosti. Tako se nam zdi strateško Maribor nepremagljiva točka, ki bi se ob nji razbila vsaka sovražna sila, kakor se je n. pr. razbila pred Verdunom. Da, tu je naš jugoslovanski Verdun. Upajmo, da ga bomo znali braniti.

Ako danes izstopiš v Mariboru, te pač obidejo vesele misli! Kako je bilo včasih? Zdelo se ti je, da si prišel na tuje, danes zopet stopaš po domačih tleh. Na kolodvoru je veselo vrvenje — povsod polno vojaštva, potnikov, uradnikov. Čutimo, da smo tu tik za mejo. Kontrola po vagonih je stroga. Predno odide vlak proti severu, pregledajo vojaški vozove in sedeže. Tihotapci (poseben poklic naše dobe) so zvitji, a kontrola še bolj. Tako n. pr. zmaži tihotapec pod sedež II. razreda svoj tobak, mlo, mast — in izginje. Misli si, ako bo mesto prazno, se ne bo preiskovalo; toda naši vrli Goričani poznajo te vrste ljudi: preiščejo vse in najdejo vse in tihotapec je samo toliko na boljšem, da poleg blaga ne konfiscirajo — še nje-ga. Tudi železničarji so zadnji čas

mного »tihotapili«. Ko smo se pripeljali na kolodvor, se je ravno zgodilo, da so zasledili več blaga — v lokomotivi. Pregledali so torej vso lokomotivo in celo premog — našli so tudi tam par zavrtkov. Vsa ta vestnost seveda ne more popolnoma uničiti tihotapstva — priznati moramo samo, da je kontrola stroga in da se vestno vrši, kar je seveda važno za nas.

Oidimo proti mestu. V prvem hotelu vprašamo za prenočišče. Odgovor je seveda: nič. Ob enem pa lahko razumeš, da bi bilo, ko bi ... Treba je torej razumeti tako: V Zagrebu moraš dati vratarju najmanj 20 K, da ti sploh da kako sobo. Na ta način zaslužijo tam portirji po 600—800 K na dan. To ve tudi naš vratar, zato dene pomenljivo roko v žep. Ker ni v Zagrebu nikogar, ki bi napravil red po hotelih — hočejo taki ljudje tudi pri nas vpeljati to razvado. Mi pa gremo rajše naprej in reš najdemo pozneje lepo sobo za 10 K. Za danes ima Maribor skoraj premalo hotelov, kar nastaja tu važno trgovsko središče — vendar stanovanjska mizerija ni tako velika, kakor v Ljubljani ali v Zagrebu. V obeh slovenskih hotelih »Union« in pri »Zamorcu« imamo dobre restavracije in obilo sob. »Union« je bil prej »Erzherzog Johann«, za-

more pa so napravili iz »Mohra«, seveda je gospod zamorec — ne da bi se praš — bel kakor je bil poprej.

Maribor stoji danes v znamenju — barvanja. Barve so zdaj drage, to je res, toda po vseh ulicah te spremlja njihov duh. Povsod se delajo novi napisip. Po večini so že gotovi — nekateri še čakajo. V napisih je tudi mnogo napak — pa čas bo tudi te odstranil. Tako izgleda Maribor danes na zunaj že precej kot slovensko mesto. Po ulicah je zelo živo. V tem oziru ima Maribor več temperamenta nego naša Ljubljana. Pravijo, da je Maribor »štajerski Merano« in res se ti zdi, da ima predvsem južni temperament, dočim dela Ljubljana utis alpskega mesta. To živahnost in veselost pospešuje danes kolportaja. Na vseh koncih in krajih slišiš naslove naših listov. Kje so časi, ko v Mariboru skoraj nisi mogel kupiti slov, časopisa. Ljubljana se ti zdi v primeri z Mariborom zaspano, počasno filistrsko mesto brez pravega življenja. Tu čutiš vse bolj kipeče življenje, hitrejši tempo in veselejšo obrazje. Zdi se ti, da si pod južnim solncem. Gostilne se zapirajo ob 10, kavarne ob 11. V »Veliki kavar-ni« je vsak večer koncert in veselo življenje. Sicer dela Maribor vtis trgovskega mesta, kar je tudi v resnici

Iago za sigurno izpostavo cen. Če bi nadzorstvo dogladilo, da se podjetniki vseeno še hoče okoristiti z neprimernimi cenami, naj se ga takoj občutno kaznuje, da njemu in enakim podjetnikom izgine vsaka taka misel v nadaljnjo izkoriščanje. Javno in glasno naj vlada izreče, da je vsak verižnik in navijalec cen sovražnik države, katerega čaka najstrožja kazen in kate-remu, če se ga dobi, bo konfiscirano vse premoženje in nepremičnosti premo-ženje v korist državi. Voja je te vrste ljudi rodila, mir naj jih do zadnje-ga iztrebi in ubije! Veliko vrst je bla-ga, ki se ga brez vsake nevarnosti lahko za 50% v cenah zniža; pri ne-katerih vrstah se bo morda manj po-pustilo. Predvsem pa je paziti na to, da bodo hoteli, restavrantni, gostilne, kavarni 1. dr. t. znižali cene za 50% in da se pri event. upiranju takoj vporabi radikalno postopanje.

V času vojne je število obrti in trgovcev močno naraslo; razum tega pa se dobi trgovcev nebroj, ki brez vsakega »patenta« trgujejo in skušajo vsako tudi še tako nepošteno sredstvo porabiti, da izkoristijo današnje go-spodarsko mizerijo, da si delajo za-loge v svrhu špekulacij, da vtihotan-ljajo blago in verižijo in tako vikšajo cene. Izginil je naš zdrav trgovec, malo jih najdeš; solidnosti, realnosti, moške besede ni potreba več, povsod je najti strast, v najkrajšem času priti do bogastva.

Ta dovoljenja za izvrševanje obrti in proste trgovine, ki so bila iz-dana v času vojne, je treba revidirati — in poslati čevljarja nazaj h kopitu, mašinista nazaj na lokomotivo, postil-jona nazaj na poštno karto itd. In iztrebili bomo in zopet bomo prišli do naših starih trgovcev, ki so bili v ti umazani luži zaliti. Ti trgovci se bodo zadovoljili z dobičkom 5 do 10 % in ako bomo imeli količak zalog v pro-sti trgovini, bomo tudi imeli trajno nagajanje k znižanju cen za vse do-bavno blago.

Koliko nesreče povzroča alkohol?! V Ljubljani in tudi po deželi je gostil-nen preveč in če jih v Ljubljani polo-vice zatvorimo, storimo dobro delo. Pridobimo delavne moči za zdrava podjetja in prostih bo nekaj stanovani, ki jih tako silno potrebujemo v ti sta-novnjanski bedi.

Rekapitulirajmo:
1. Povzdiga produkcije na eni strani, na drugi strani največja šted-ljivost, event. strogo racioniranje;
2. Izvoz mleviskih pridelkov in le-sa, izvozna carina; le na ta način ukrepimo našo valuto;
3. Intenzivna produkcija premoga vitalnega pomena za nas; intenzivno delo v železniških delavnicah, even-uelna nabava lokomotiv, vagonov in mazalnih sredstev prve kvalitete naj-nujnejša potreba;
4. Znižanje cen do 50% potom de-kretiranja;
5. Intenzivno sodno postopanje proti verižnikom;
6. Revizija izza vojnega časa iz-danih dovoljenj za izvrševanje obrti in trgovine; skrajšati število gostiln v svrhu doseganja stanovani;
7. Skupno delo, združenje vseh, ki hočejo delavno in pošteno Jugosla-vijo, katero moramo rešiti tiranije ne-kolikih špekulantov.

Torej le vkup uboga gmajna! Vsi na delo! Boj ne bo tako hitro končan in treba bo velike poštynovalnosti. Ako hočemo zmagati v tem boju, mo-ramo naskočiti! In ramo ob rami se bo bojeval klerikalce, liberalce, socia-lni demokrati proti draginski pošas-ti. Ustvarili si bomo strelne jarko, v katerih bomo ležali kameradi skupaj ves čas naporenega dela. In čas bo pri-šel, ko bomo uvideli, da je med kleri-kalci in liberalci in med socialnimi demokrati polno dobrih in poštenih ljudi. Pričeli bomo drug drugega spo-

pih spominov. Saj je od tu l. 1868. za-čela mlada slovenska sila trkati ob za-spano Ljubljano. Tu so se zbrali naši najboljši mladi mošje, da prenove živ-ljenje v domovini. Tu je bila naša prva trdnjava, ko smo se umaknili iz Celov-ca. Celovec je bil v tridesetih letih na-še duševno središče. Prešeren in Slo-mšek sta bila tam in ves zarod se je vzga-jal za nas. Ko je prišel Slo-mšek v Ma-rihor, se je tu precej oživelo, toda glav-no bojišče je tu nastalo šele po l. 1868, ko so ljubljanski prvaki zavozili (Prim. Vošnjakove spomine). Tu so Levstik, Jurčič, Tomšič začeli boj v »Slov. Narod«. Tu so dali naši polit-iški program — jugoslovanski program. Od tu so šli na deželo — bil se je hud boj. Nemški pritisk je rasteel, bojovniki so omagali — in umaknili smo se v Ljubljano, kjer smo zbirali svoje sile do časa, ko smo napravili novo ofen-zivo...

Spomini, spomini... Naš novi Ma-rihor ima svoje važne kulturne nalo-ga. Doslej smo imeli eno edino kulturno središče, — recimo eno edino večje slo-venško mesto — Marihor bo drugo. Za-četki se že kažejo. Pevski zbor je že nastopil — uspeh je bil velik — gleda-liško vprašanje je rešeno: naš Nučič je postal ravnatelj, mestno gledališče je v naših rokah — nekaj najboljših naših sil gre v Marihor. Treba bo poskrbeti tudi za druge stvari. V nedeljo je igra-la S. K. Ilirija z nemškim športnim društvom »Rapid«. Uspeh je bil 5 : 1, torej časten za nas. Treba bo povzdigi-niti slovenski šport, kar se bodo sicer

števati in od spoštovanja do prijatel-jstva ni daleč. Ko bo enkrat ta boj do-končan, prišel bo zopet boj med stran-kami, a to ne bo več boj s kolicami, to bo boj z uma svetlim mečem in tak boj Bog poživi!

Alojzij Lavrenčič

O vodstvu „Družbe sv. Mohorja“.

Ne more se nam očitati, da bi glede Družbe ne bili skrajno prizanesljivi. Se-danje razmere pri vodstvu pa so take, da ne smemo več molčati, tem manj, ker smo dobili že več poročil in sicer tudi iz krogov, ki stojijo izven naše stranke.

Znano je, da ima Družba 9 odbor-nikov, ki jih volijo družbeniki, stanujoči tisto leto, ko so volitve, v Celovcu. V tem oziru se je ves aranžma prepustil »Kat. političnemu društvu za koroške Slovence« v Celovcu. Volitve niso ve-ljavne, ako izvoljenega odbora ne potrdi celovski škof. Dosedaj v tem oziru menda ni bilo kakšnega konflikta in se je že pred volitvami domenjen odbor z majhnim številom navzočih volilcev tu-di vedno volil in potrdil.

Navadno je bilo v odboru tudi nekaj laikov, da se je s tem nekako dokumen-tiralo složno delovanje; tudi te laike je seveda določil odbor »Kat. pol. druš-tva«. Večinoma so bile to iste osebe, ki so bile potem tudi v odboru Družbe. V zadnjih letih je bil v odboru razven du-hovnikov dr. Brejc, dr. Rožič in profes-or Kotnik. Sicer pa so bili v odboru ka-nonik Vidovč, župnik Hutter, prelat Ehrlich, njegov brat dr. Ehrlich (sedaj v Parizu), msignor Podgorc in spiritual Zeichen.

Laikov ni sedaj nobenega v Celov-cu, izmed duhovnikov pa se prvi štirje ne morejo brigati za Družbo, deloma ra-di svoje starosti, deloma pa radi zapos-lelosti in odsotnosti. Ostaneta torej sa-mo msignor Podgorc in spiritual Zei-chen, ki je obenem tudi Družbin ravnatelj. Ta dva odločujeta danes o dobro-biti Družbe v vsakem oziru in sicer na način, da se slišijo splošne priporočbe.

Politično prepričanje msignora Pod-gorca je tako znano, da je odveč o tem kaj pisati. Vse to je znano tudi vodite-ljem SLS., ki imajo vendar v prvi vrsti dolžnost, da se Družba sv. Mohorja, ki je končno last vsega slovenskega nara-da, ne spravi na napačno pot, po kateri hodi od Nemcev javno pohvaljeni mon-signor Podgorc.

Spiritual Zeichen je postal ravnatelj brez vsake tehnične ali druge prakse. Tudi on stopa po sledovih monsi-gnora Podgorca, kar se tiče političnega delovanja. Tudi v tem oziru so si vsi koroški Slovenci na jasnem.

Temu primerno je pri Družbi go-spodarstvo. Stedi se pri vinarjih in de-lavcu se štejejo minute, ako prihaja od kakšnega pota prepozno, dočim se zguba tisočakov ne vidi. Kako silno je zane-marjen hotel »Trabesinger«, ki je Druž-bina last, vé vsak, ki je bil le enkrat notri. Kdor je le enkrat tu spal, je ta hotel preklinjal. Izgovor na vojno, ne velja, ker bi se bilo dalo s primernim nadzor-stvom tudi pri najslabšem najemniku marsikaj preprečiti. Za malo najemnino bi se bilo dobilo tudi najemnika, ki bi bil risksjal tudi kako zboljšanje. Sedaj bo treba samo za snaženje in izmenjavo oprave žrtvovati mnogo težkih tisočakov. Ravno tako je v tiskarni. Marljiv vodja Kolenc nima nobene besede. Tis-karna ima najstarejši stroj, ki bi se bil pred vojno lahko moderniziral. Ravnatelj Zeichen pa je mnenja, da zadostuje, če tiskarna izgotovi, če tudi s težkočo in za drag denar Družbine knjige. Zato

razgubljale naše sile — v nemških dru-štvih.

Mar-i-bor! Treba je s kulturnim delom pridobiti, kar smo priborili z bo-jem. Delo in boj! Po zimi bo treba raz-viti prosvetno delo, organizirati mladi-no in poskrbeti za dobro duševno hrano.

Ulični napisi se bodo izpremenili. Načrt je prav dober — par imen iz do-be tabarov bi prav radi videli vmes. Seve-da je treba vedeti, da se pravi Palacke-ga ulica, ne Palacky-ja, Zrinjskega trg, ne Zrinjskijev trg General Maister si je zaslužil svoje ime Napad »Stra-žec« je ogorčil ves Marihor. Odgovor »Marihorskega delavca« (kako dolgo ime za dnevnik) je bil prav na mesto. Sploh je klerikalno časopisje marihor-sko na najnižji stopinji med vsem na-šim časopisjem. To je žalostno. Je bolj klerikalno od papeža, surovo, nedo-stopno in nearavno tako, da se človek čudi, da je to v teh časih mogoče. Ra-čuna samo na najnižje instinkte svojih čitateljev in se ne ozira na narodno stvar. Skriti črni krepilji lezejo na dan in izza državne trobojnice se šim dalje bolj kažejo — obrzi iz dr. Su-steršičevih časov. Upamo, da bo mladi Marihor zapazil to nevarnost in da bo imel dovolj sile, da bo sprejel boj, če bo treba. V resnici pa ravno v Mariho-ru sedaj takega boja ne potrebujemo, dela je dovolj za vse in to delo bodi do-lo za — naš lep jugoslovanski Mari-hor — za njegovo veliko bodočnost — za našo verdunsko trdnjavo ob Dravi.

pa štedi pri delavskih plačah, če, saj tu-di v nemških tiskarnah plača ni mnogo boljša. Delavci — v celoti jih je menda okoli deset — so zahtevali sedaj mezd-o po jugoslovanskem tarifu. Ravnatelj Zeichen je to odklonil, če, da je v nem-ški tiskarniški zvezi in da bi to Družbo preveč stalo. Stavci gredo torej v Ljubi-ljano in kmalu bo ustavljeno vse delo. Ako bi pa bila Družba dovoljla poboli-šek, bi si s tem pridobili simpatije stav-cen in spravila v veliko zagato nemške tiskarje. Toda takih interesov pač rav-natelj Zeichen nima. Slovenskih politič-nih interesov pač ne pozna, daje pa za-ščito svojemu bratu učitelju Zeichnu, znanemu nemškemu agitatorju, ki je pred Slovenci pobegnil iz Guštajna — k ravnatelju »Družbe sv. Mohorja«. In ta-ko dalje vse v gotovi smeri — navzdol.

Odbor »Družbe sv. Mohorja« je bil enkrat zbirališče naših najprijadnejših de-lavcev na kulturnem in političnem po-lju v Celovcu. Pričela se je era propada pod vodstvom dijakurov — Zeichna-Podgorca.

Ali ni nikogar, ki bi tukaj v zadnjem trenutku še napravil red? Ali bo treba še natančnejših podrobnosti za javnost, da se zdramijo tisti, katerih brigati bi naj bila Mohorjeva družba?!

Politične vesti.

— Naše čete zapuste Celovec. Na ukaz najvišjega zavezniškega sveta iz-praznijo te dni naše čete Celovec in se umaknejo na do-ločeno demarkacijsko črto. General Krsta Smiljanić se vrne s svojim štabom v par dneh v Ljubljano. Demarkacijska črta teče tik mimo Celovca.

— Nasprotstvo med Pašičem in Trumbićem. Kurir, ki se je ravnokar vrnil iz Pariza, je prinesel zaupno po-ročilo o razmerah, ki vladajo v naši delegaciji na mirovni konferenci v Pa-rizu. Zatrjuje se, da se je v zadnjem času zelo poostrolo razmerje med Pa-šičem in Trumbićem, ter da go nastale dalekosežnejše difference v na-zorih glede zunanje politike naše drže-ve. Tudi glede notranje — političnih vprašanj se načrti teh dveh delegatov v bistvenih točkah razlikujejo. Zatrjuje se, da Pašič — Trumbićev razmerje vendarle ne bo imelo nikakih posledic za pogajanja z antantnimi silami.

— O politični odgovornosti. Današnji »Slovenec« je našel vprašanje o politični odgovornosti posameznih parlamentarnih strank. Poudarja, da je bila JDS pri številu najmočnejša stranka v Narodnem predstavništvu in je imela tudi v kabinetu nadpolovično večino. Zato, da nosi ona za vse, kar se je dosedaj godilo, v največji meri odgovornost. Prav! Zato pa ne zade-ne SLS nič manjša odgovornost za po-litiko in gospodarstvo naše države, kajti Jugoslovanski klub je bil v kabi-netu sorazmerno boljše ali pa vsaj tako dobro zastopan kot JDS. V parla-mentu je imel ta klub kot skupina, iz katere je bila sestavljena koalicijska vlada, ravno iste dolžnosti kot Demo-kratska zajednica. Ako bi hotel »Slo-venec« svoje bralce pravilno poučiti o politični odgovornosti, bi jim moral po-vedati, da se v koalicijskih vladah sploh ne glasuje, ker če ni sporazuma vseh koaliranih strank, nastaja pri vsa-kem najmanjšem vprašanju nevarnost, da se razbije koalicijska. Vzemimo vprašanje deželne vlade v Ljubljani. JDS bi po »Slovencem« mnenju lahko sklenila v ministrskem svetu z večino glasov, da se deželna vlada v Ljubljani odstavi in mesto nje postavi na vlad-no krnilo le pristaši JDS. Res! To bi se lahko sklenilo. V istem hipu bi pa prenehala koalicijska vlada. Najmanj dr. Korošec in Gostinčar bi gotovo izstopila iz nje. Takih in ena-kih slučajev ter vprašanj je nešteto. Misliiti treba povrh še neprestano na zunanje-politični položaj države, ki je dovoljeval vse preje kakor uveljavlje-nje večinskih principov v notranji po-litiki. Današnja razmotrivanja o po-litični odgovornosti bi si zato »Slove-nec« prav lahko prihranil. To bi se tem bolj spodobilo, ker ve, da je v času, ko je imela JDS v parlamentu in v kabinetu večino, v Sloveniji absolu-tno vladala JDS, v ministrstvu pa je istočasno uživala delegacija njihove stranke vso naklonenost in ljubeznjivost — JDS kot lojalne večinske stranke!

— Radi pobune v Mariboru so prišli pred vojaški preki sod dragonec Adolf Podgubevšek, doma v Ločah pri Konji-čah, infanterist invalid Karel Toplak. Do-ma iz pujske okolice, in dragonec Ja-kob Turk, doma iz brežiškega okraja. Sodišče je vse tri obtožence spoznalo za krive zločina pobune ter obsodilo: Podgubevška in Toplaka na smrt, Jakoba Turka, ker še ni izpoginil 20. leta, na težko ječo 10 let. Podgubevška in Toplaka so včeraj ob 8. ustretili na dvorišču topničarske vojašnice. Smrtno obsodbo so izvršili vojaški onega oddelka, ki se je dne 23. t. m. udeležil vojaške vstaje. Podgubevšek in Toplak sta padla kot žrtvi brezvestnih tujih hajtskačev, ki so jih zapeljali, da sta dvignila orožje proti svoji domovini, kar je hudodelstvo, ki zasluži najstrožjo kazen. Ta kazen, ki ju je zadel, je sicer kruta, toda pravična.

— Proti terorizmu, ki so skušali dne 21. t. m. onemogočiti železniški pro-met, se je uvedla stroga uradna preiška-va. Preiskavo na južni železnici vodi posebna komisija, ki se je napotila te dni tudi v Maribor, da preišče zlasti dogo-dke v delavnicah južne železnice na ko-roškem kolodvoru. Ker je nastopila s vso strogostjo proti elementom, ki so zagrešili razne teroristične čine in ki ni-so bili niti naši državljani, se je razši-rila vest, da je jelo delavstvo v tem podjetju stankati. Po informacijah iz najzanesljivejšega vira lahko konstatiramo, da dotična vest ne od-govarja resnici. Stavka ni izbruhnila.

— Försterjeva izjava. Vseučiliški profesor Förster, ki je nedavno odlo-žil portfelj bavarskega ministra v Bernu, razpravlja v »Berliner Ta-geblattu« o povzročiteljih svetovne vojne. Ako hočejo Nemci stopiti zopet med velike evropske narode, morajo prelomiti amoralno blokado, ki je mnogo hujša nego »izstradovalna blokada«. Zato naj njegovi rojaki spo-znajo kruto počenjejanje nemške vojske v tujih deželah, osobito na Franco-skem... »Ali nas ne bo ganila moral-na blokada, ki nas je obdajala celih pet let, kateri se je pridružil ves svet in ki se izraža naposled v mirovni go-dodbi? Ali naj ne izpoznamo nezaup-nja in studa, ki smo z njim navda-jali skoro ves civilizirani svet? Mar naj ostanemo nepoučeni o tem, da gorostasni pogoj, naloženi nam danes, izvirajo iz našega zadržanja tekom zadnjih let, iz oviranja, katero smo uganjali v haškem delu, iz našega na-čina vojskovanja, ker smo po načrtu pustili v uničili cele dežele, pre-ganjali z domov trumoma žene in de-kleta, prvi uvajali vse načine moder-nega uničevanja? Kdorkoli ima količ-ka pojma o trpljenju, katero je nala-galo naše vrhovno poveljstvo pripad-nikom tujih držav, se ne more nikakor pridružiti krikom, ki done danes po-vsod po Nemčiji, in si mora zastaviti to vprašanje: »S kakšno pravico naj zahtevamo danes zase človeško rav-nanje?« Ni-li posledica vrojene pra-vičnosti, če postopajo danes z nami z isto strogostjo, katero smo svoje dni slavili kot višek politične modrosti in katero smo si vzeli za merilo v zase-denih ozemljih?«

— Italijanske zmage v francoski luči. Ugleden francoski politik piše: »Vsed zmedenih in nesistematičnih informacij, vsled pomanjkanja poročil med vojno o dogodkih zlasti v Av-striji, bi se lahko mislilo, da je Jugos-lavija« edino le delo srbskega junaštva in italijanske zmage. Jugoslovani so rabili samo vstopiti v hišo, ki se jim je sezidala. Nič manj resnično kot to. Tudi Hrvati in Slovenci so udrihali s močnimi udari ob zid, ki je tvoril je-čo, in njih zasluga je, kakor vseh osta-lih Slovanov vojne monarhije, da so Italijani in Srbi lahko preje udri na avstro - ogrsko ozemlje. Odprtino, ki so jo naredili na eni strani njih topovi, je bila narejena tudi od znotraj na-zen po oblegalcih samih.

Mnogo bi se dalo obditi na pono-su Gabrijele d' Annunzia, če bi se mu povedalo, kaj je bila »velika zmaga« na Plavi, »brez primera v svetovni zgodovini« so pisali njegovi sorojaki. Povedati bi mu treba, da niso bile slo-venske divizije ob Plavi, ki so bile na-kopičene za Oori in Avstriji, samo kolikor mogoča pasivna, ko bi morale po sili pomagati slednjima dvema, am-pak tudi, da so se obnašali 27. oktobra Čehi, Poljaki, Rusini, Hrvati in Slo-venci kot pravi sovražniki svojih zati-ralcev in so šli tako daleč, da so lina odrezali umik. In vendar so šele 3. no-vembra zapazili Slovani prve Italijane v oklopnih avtomobilih, prihajajoče od Carasca. Gospodu d' Annunziju bi tre-ba priklicati v spomin narodnost polka, ki je prvi prekorajil Plavo. Mogoče niti on sam ne ve, da je bil to 107. francoski pehotni polk, kakor mu mora-ti biti neznan, da so našli med »vjetnike« zlasti tiste Slovence, ki so prostovoljno odvrli orožje in prtljago, da se vrnejo domov, kakor na pr. 16. 28., 53. in 78. hrvatski polki, da ne omenjamo drugih. Vsi avstrijski Slo-venji bodo rekli z večjo pravico kot d' Annunzio, če govori o Kobariču, da so bili zmagovalci ob Plavi ravno prema-ganci sami, ki so storili vse, kar je v človeških močeh, da za »mojo zadnjo udarec svojim avstro - ogrskim gospo-darjem in se osvobodijo. Pristavili bo-do, da so bili edini nasprotniki, ki so jim naredili kaj škode in pred katerimi so imeli spoštovanje francoski peči in angleške strojne puške. Da se člo-vek prepriča o njihovem govorjenju, zadostuje, da se pozna dejanja in vlo-gi, ki so jo igrali Slovani tekom cele bitke.

— Boljševizem v razpadu. »Izvestja moskovskega sovjeta«, ki je glasilo ru-ske boljševiške vlade, pišejo: »Nevar-nost za nas ni v tem, da si je general Djenikin priboril velike uspehe in da stoji protirevolucionarji nekočko kilo-metrov od Petrograda, marveč v tem, da se gospodarska kriza razvija in da se je pričel na vseh koncih in krajih raz-pad. Opasnost za nas je tem večja, ker nimamo železa in premoga, ker je ad-miral Kolčak zagospodaril na Uralu, Djenikin zavzel donske pokrajine, An-gleži pa so se polastili naše nafte v Ba-ku. V vojaškem oziru nam ne grozi tako velika nevarnost, kakor v gospodar-skem pogledu, zato je treba, da napne-mo vse moči, da odstranimo gospodar-sko krizo.

Nemel v Petrogradu. »Times« jav-ljajo iz Helsinkij, da se potrjuje vesti

o prisotnosti nemških častnikov in vo-jakov v Petrogradu. Nemški glavni štab, nemška voja polcija in admini-stracija boljševiške vojaške policije so nameščeni v ulici Morska št. 47. Nemci so v službi boljševiške vlade in so pre-vezali vso upravo Petrograda v svojo roka.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. MINISTRSKA KRIZA.

LDU, Zagreb, 28. julija. Današnji »Hrvat« prinaša vest iz Beograda, da je minister za varstvo dr. Alaupović istotako v krizi napram celokupnemu kabinetu, ker ga je hrvatski poverjenik za uk in bogočastje obvestil svoječas-no o imenovanju dr. Akšamovića za djakovskega škofa. Z merodajnega mesta smo pooblaščen izjavili, da ta vest ne odgovarja istini. Poverjenik Roje ni niti tega izjavil, niti ni mogel svoječasno obvestiti ministra dr. Alaupovića o tem imenovanju, ker niti sam ni bil o tem svoječasno obveščen. — »Epoha« prinaša nastopno vest o ministrski krizi: Naša vest o krizi je točna in se kriza razvija dalje. V tem poročilu je naše nadaljnje izvestilo: V krogih radikalcev ne pripisujejo krizi velike važnosti, a da se po se-stanku narodnega predstavništva izvrši nova formacija kabineta. Včeraj je bila ministrska seja, na kateri se je razpravljalo vprašanje o krizi. Med tem se tej krizi pripisuje velika važ-nost zato, ker je nastala v trenutku, ko ni bilo tu niti krone niti narodno predstavništvo. Našo vest od nedelje izpopolnjuemo v toliko, da kriza ni po-sledica spora med ministr. predsedni-ko Protićem in ministri samostalne skupine, torej ni strankarska, temveč splošna.

LDU Beograd, 29. julija. Odlašanje rešitve ministrske krize je v zvezi s potovanjem ministrskega predsednika Stojana Protića v Zagreb. Danes potu-je minister za notranje stvari Svetozar Pribičević v monastir Jazak, kjer se sedaj muči regent - prestolonasled-nik Aleksander. Regent bo sprejel mi-nistra Pribičevića v posebni avdijenci ter izgleda vse, da bo od te avdijence odvisen nadaljni razvoj ministrske krize.

VOLITEV V USTAVOTVORNO SKUPŠČINO.

LDU, Beograd, 29. julija. »Prav-da« doznava, da se bodo vršile volitve v veliko narodno ustavotvorno skup-ščino našega kraljevstva meseca marca 1920, ker je verjetno, da bodo do tega časa definitivno rešena naša zunanja in notranja vprašanja, kakor tudi vprašanja splošne demobilizacije.

USODA TEMEŠVARA.

LDU Temesvar, 29. julija. Povelj-nik banatskih čet, konjeniški polkovnik Branislav Lontkićević, in načelnik šta-ba, major Janković, sta ponoči ob 24. kot poslednja zapustila Temesvar. Srbska vojska je pričela deloma zapu-šćati sporno ozemlje v Banatu. V Ba-natu je ostal le mal oddelek francoske vojske. Romuni se boje upora delav-cov, ki jih je okoli 30.000 in proglašajo sovjetske republike. Romunski va-lik župan dr. Kozma je pri včeraj-šnjem posetu pri poveljniku mesta pro-sil, naj, srbska vojska ne zapusti Te-mešvara do 4. avgusta, dokler ne do-spejo romunske čete, ker se boji nave-denih dogodkov, ki jih pričakujejo v mesto ter je posadka, ki je ostala v mestu, premajhna, da bi jih mogla pre-prečiti. Pred tremi dnevi so naše obla-sti transportirale 7000 glav rogatje ži-vine in 4000 konj. Vsa ta živina je na-menjena za Srbijo. Iz Banata, ki smo ga zapustili, so se izselile tudi vse naše ustanove, kakor tudi mnogo madžar-skih in nemških, ki nočejo ostati pod Romuni.

RAZMERE V ČRNI GORI.

LDU, Beograd, 29. julija. Pariški »Temp« piše redno o ujedinenju Črne gore s našim kraljevstvom in daje zelo pogosto mesta člankom o sedanjem re-žimu v Črni gori, ki mu jih pošiljajo neprijetelji našega narodnega ujedine-nja, zlasti pristaši bivšega kralja Niko-le. Tako vest je objavil pariški »Temp« dne 18. julija, v kateri javlja, da je v Črni gori nastala revolucija proti našim oblastim. V Črni gori, da so ubili nekaj naših predstavnikov in da se govori, da črnogorski narod ne bo miroval, dotlej, dokler arbska vojska ne odide iz Črne gore. Z ozirom na te izmišljotine je poverjenik vlade kra-ljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Črni gori g. Ivan Pavičević bil prisil-jen, da je predsedniku kraljevske vla-de v Beogradu Stojanu Protiću odpola-nal nastopno brzojavko: Cetinje, 28. julija. V pariškem listu »Le Temps« od 18. julija t. l. je priobčenih v notici »Vstaja v Črni gori« kolikor fraz, to-liko neresnic. Ni res, da v Črni gori obstaja splošno kakšna narodna vstaja. Neresnično je, da so Črnogorci ubili več predstavnikov srbskih oblast, ker izsa osvobođenja Črne gore izpod avstrijskega in nemškega režima pa do danes niti en uradnik iz Srbije ni bil ubit na ozemlju Črnogore. Ni res, da je arbska vlada razglasila obsedno stanje v Podgorici. Ni res, da je narod v Črni gori zahteval, da se naše čete umakne-jo z onega ozemlja. Res pa je: Da je takrat, ko sem jaz prišel tja kot pre-dstavnik vlade, začetkom meseca aprila

1. nekaj banditov še izza dobe okupacije Črne gore, skrivajoč se po planinah in gorah, včasih prihajajo v doline in napadajo pribivalstvo, nekateri tudi vojaške transporte in tudi manjše posadke Resnice je, da je večje število oboroženih banditov, po poročilih policijskih in vojaških oblasti iz Kotora, bilo vjetih in da je en del bil ulovljen 20. t. m. med italijanskimi četami pri poslopiju vojne komande pri Kotorju. Resnica je, da so se pred šestimi dnevi pojavile na istem ozemlju nekatere čete oboroženih banditov, oblečene v italijanske obleke in preskrbljene z italijanskim orožjem in z municijo; da so ti banditi po dosedanjih poročilih vladnih organov najeti in oboroženi po Italijanih, da so bili prepeljeni v Črno goro na italijanskih ladajah in iskreni na črnogorskem ozemlju v Barskem okrožju med italijanskimi četami, ki se tam nahajajo, in so bili tudi tam preskrbljeni z orožjem in municijo, odkoder so bili ponoči poslani na planine in brda v notranjost dežele in da so se pojavili nekoliko dni pozneje, kakor je bila objavljena navedna notica v »Tempsc«. Po izpovedi vjetih banditov so bili najeti v Italiji in prepeljeni semkaj z namenom, da s terorjem pridobijo tukaj pristaje za bivšega kralja Nikito. — Resnica je, da niti en bandit, niti njihovi gospodarji, ki so jih najeli in poslali semkaj, ni našel niti ene prilike tukaj, niti nobenih pristajev. Nasprotno, narod in v prvi vrsti narodna omladina, ki s zaveda svojega prava in svoje narodne bodočnosti, se je vzdignil sam in po svoji inicijativi energično nastopil proti tem banditom po planinah, kjer koli se pojavljajo z geslom: Za Jugoslavijo, toda proti italijanskim najemnikom. — Prosim Vas gospod predsednik, da tedencižno objavljene neresnice v »Tempsc« demontirate v evropskem časopisu. Čast mi je prositi, da ta demonti objavite tudi v domačih listih, ako smatrate to za potrebno. — Podpis: Poverjenik vlade kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev za Črno goro Ivan Pavičič.

Neodrešena domovina.

Kako bi Lah radi naše notranjske fante strahovali. Pred kratkim so se zbrali domači fantje občine Jablanice, sodnijski okraj Ilirska Bistrica v skednju gostilničarja »Novaka« t. Dol. Zemonu. Eden izmed fantov je igral na harmoniko, kar je tudi nekaj vaških deklet v skedenj privabilo, tako da se je polagoma razvila nedolžna plesna zabava. Kar naenkrat se prikaže v skednju kakih 50 laških oboroženih vojakov, na čelu jim podčastniki, kateri slednijo grozeč fantom z orožjem, zahtevali, ali jih od sedaj naprej pustijo veselice se udeležiti, ali pa naj veseličko takoj zapustijo. Da je bilo to za naše zemoške fante poniževalno, se samo obsebi razume, in ko se ti niso hoteli pokoriti, prišlo je do izpraznitve skednja, namreč fantje so se kratkoma odločili in spravili Lahe iz skednja. Drugi dan so priropotali laški karabinerji s 4 tovrstnimi avtomobili, da bi zemoške nepokorne fantiče v blaženo Italijo odpeljali — ali fantje so jo že pravočasno v Jugoslavijo odkurili.

Število slovenskih učencev in Trstu začetkom šolskega leta 1918/19. Na občinskih ljudskih šolah v Trstu je bilo vpisanih 5216 otrok, na zasebnih šolah Ciril-Metodove družbe 2524 otrok. Na pripravnici za srednje šole 210. Na nemških ljudskih in meščanskih šolah 1190 otrok. Nekaj jih je bilo na laških šolah. Skupno preko 10.000. Na srednjih šolah 691 dijakov. Na strokovnih šolah par sto. Na občinskih šolah se je poučevalo le par mesecev. Šole družbe sv. C. in M. so zaprte, istotako srednje šole. To so številke, ki glasno pričajo o jakosti slovenskega življa v Trstu. In ta živeli se ne sme potujčiti!

Slovanski svet.

VOLILNA REFORMA V ČEHO-SLOVANSKI REPUBLIKI.

Narodni shromajdeni (parlament) je pretekli teden razpravljal o zakonskem načrtu novega volilnega reda za volitve v čeho-slovaški parlament. Po tem načrtu so česko-slovaške pokrajine za sedaj razdeljene v 13 volilnih okrajev. 1. volilni okraj tvori Praga, ki ima voliti v parlament 43 poslancev, 11. volilni okraj tvori Mlada Boleslava, v 19 poslancev, 3. volilni okraj Česka Lipa z 12 poslanci, 4. volilni okraj Slano s 14 poslanci, 5. volilni okraj Karlovi Vari s 14 poslanci, 6. volilni okraj Plzen s 16 poslanci, 7. okraj Češke Budějovice z 20 poslanci, 8. okraj Kraljič Gradec z 20 poslanci, 9. volilni okraj Jihlava z 12 poslanci, 10. volilni okraj Brno s 16 poslanci, 11. volilni okraj Olomuc s 16 poslanci, 12. volilni okraj Opava z 19 poslanci in 19. volilni okraj Ogrsko Gradišče s 17 poslanci. Nadaljnji volilni okraji bodo določeni po posebnih zakonih. Nove volitve v parlament se imajo vršiti meseca decembra t. l. Nov parlament se sestane 15. dan po izvršenih volitvah. Narodno predstavništvo se voli na pet let. Volilno pravico ima vsak državljani čeho-slovaške republike, ki je izpolnil

21. leto in prisegel zvestobo čeho-slovaški republiki. Za poslance je lahko izvoljen vsak državljani, ki je izpolnil 30. leto in ima vsaj tri leta domovinsko pravico v eni izmed občin čeho-slovaške države. Za volitve velja volilna dolžnost in proporcionalni sistem. Po tem zakonskem načrtu bi štel čeho-slovaški parlament 236 poslancev. Narodni shromajdeni je ta zakonski načrt že sprejel v prvem, drugem in tretjem čitanju.

Mirovna konferenca.

AVSTRIJA NE PODPIŠE?

LDU Berlin, 29. julija. (DKU) »Achtuhr - Abendblatt« javlja iz Basla: »Secolo« poroča iz Rima: Po dospelih vesteh je izključeno, da bo Avstrija podpisala mirovno pogodbo. — Spricho poostrenega položaja je ministrski predsednik odredil, da se odgodi odpušitev osem najmlajših letnikov.

PROTI MADŽARSKIM BOLJŠEVIKOM.

LDU Lyon, 29. julija. (Brezžično.) »Homme Libre« trdi v članku, kjer govori o ofenzivi madžarskih boljševiskov proti Romunom, da poveljuje ogrskim četam nemški general. Nadalje izvalja med drugim: Najbolj učinkovito srečstvo proti boljševiskom bi bilo, ako bi se konferenca kolikor mogoče požurila pri sklepanju miru z Nemško Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo. Ta dobrohotni nasvet naj upoštevajo predvsem oni izmed zaveznikov, ki s preveliko trdovratnostjo in nepopustljivostjo ovirajo razrešitev perečih vprašanj in tako zavlačujejo končnoveljavo ureditev razmer v osrednji ter vzhodni Evropi.

Iz Avstrie, Madiarske, Nemčije, Turške.

BOLJŠEVIŠKA BOLGARIJA?

LDU Berolin, 29. julija. (DKU) »Achtuhr - Abendblatt« poroča iz Bukarešte: Romunski tiskovni urad javlja iz Sofije: Bolgarija je pred hudimi nemiri. Zadnje dni so bile v vseh mestih krvave demonstracije, pri katerih so zahtevali proglasitev sovjetske republike v Bolgariji.

PROTI BOLJŠEVIKOM.

LDU, London, 28. julija. (ČTU.) Reuter poroča iz Pariza, da so izvedene vse priprave za francosko - srbski napad na krilo armade Bele Kuna. Napad se bo izvršil, ako se Bela Kuna ne bo uklonil pogojem alirancev.

Da smo na jasnem.

»Slovenec« se zadnje dni direktno in indirektno zaletava v voditelje »Zveze jugoslovanskih železničarjev« in trdi, da so ti speljali društvo popolnoma pod JDS. Da ne bo ne porazumljen, konstatiram sledeče: Od januarja t. l. vzlic ponovnim prošnjam »Slovenec« ni hotel prinašati ne društvenih, ne kakih drugih notic ZJZ. Da je društvo potem izvajalo konsekvence, je pač samo ob sebi razumljivo, mislim, tudi za uredništvo »Slovenca« — to naj si nikar ne misli, da bo osrednji odbor ZJZ, prošil za milost. Ostala sta potem v Ljubljani samo dva narodna dnevnika, ki sta najprej slovenska, potem šele strankarska. Če pa uredništvo »Slovenca« ima le najmanjši dokaz, da je društvo v kateremkoli nastopu dokumentiralo kako politično strankarstvo, — prosim, kar na dan.

Opozarjam pa že danes, da so v osrednjem odboru tovariši raznih političnih prepričanj, med temi vsem zelo drag tovariš in član, ki je kot ljubljanski mešan in državljani zastopnik SLS v ljubljanskem mestnem zastopu. Ta bo kot dober in pošten železničar - tovariš tudi uredništvu »Slovenca« povedal resnico, ako se ga vpraša.

Na Zvezinem shodu se je hujskalo proti socialdemokratom in predsedniku deželne vlade. Da, hujskalo se je in se še hujskpa — a to od par socialdemokratskih politikov — neželjenih čarjev — na železniških shodih mesece in mesece. Tudi to je gotovo znano tako uredništvu »Slovenca« kot predsedniku deželne vlade. Da se ugotovi resnica, predlagam tukaj komisijo, ki naj ji načelujeta oba urednika »Slovenca« in »Napreja«. Ta komisija naj pregleda želez. glasila ZJZ, in splošne želez. organizacije. Ne bo težko dognati, kdo je je hujskal, blatil, robantil, grozil in hotel spraviti slovenske železničarje tako daleč, da bi se ti med seboj pričeli pretepavati. Ako pa je vodstvo narodnostovskega društva nastopilo proti političnim mahinacijam par strankarskih, prepotentnih hujškačev, ki so hoteli z terorizmom vprizoriti politično stavko na Slovenskih železnicah, — če je to hujskanje, potem pač gospod pri »Slovencu« ni pomoči. Ena zagotovilo pa naj si ta gospoda zapiše za ušesa: če bi prihodnjik kak strankar njihove ali kak druge stranke hotel vprizoriti slšno politično stavko na železnicah, bodo voditelji Zveze tudi proti temu nastopili z isto odločnostjo.

Voditelji ZJZ so »hujskali« proti predsedniku deželne vlade. Da, napadel sem g. predsednika in v polni meri vzdržujem svoje trditve. Gospod predsednik kot šef državne oblasti pri nas ima dovolj moči in sredstev, da se zaveda natančno prešče — me tudi lahko

da zapreti. O priliki sprejema dne 21. t. m. predpoldne je g. predsednik med drugim tudi rekel, oz. mi očital, da vodstvo Zveze ni za varnost svojih članov nič ukrenilo, da ni dalo nobenih navodil policiji, v katerih ulicah v Ljubljani delavoljni železničarji stanujejo, da bi te ulice bile dovoljno zastražile itd. Na to nisem hotel g. predsedniku odgovoriti, ker bi sicer bilo prišlo do škandala. Izjavljam pa danes, ako gospodje pri »Slovencu« in g. predsednik deželne vlade, ki so baje edini s svojim modrim nastopom obvarovali slovenski narod grozeče mu nevarnosti, upeljejo n. u. m. da nosijo tablice z napisom »mi smo obvarovali slovensko domovino«, bom takoj sklicaj izredni občni zbor samo eno točko, da sprejme naslednji predlog: »V slučaju zopetne politične stavke, ki se je ZJZ pod nikakimi pogoji ne sme in ne more udeležiti, mora vsak železničar »Zvezar« nositi tablico: »Jaz sem zvezar - stavkokaz - sodrug, liberalec, klerikalec (ali kakor že hočete) opluj, pretepi, ubli me, ker me državna oblast noče ščititi«. Izjavljam, da odstopim, ako izredni občni zbor odkloni ta predlog voditeljev, ki so »speljali« društvo na strankarska pota.

Gospod predsednik deželne vlade kakor tudi oni socialdemokratski voditelji, ki so proklamirali stavko, morajo poznati onih osem točk, ki so diktirane v Parizu radi prometa železniških vlakov za Avstrijo in Čehoslovaško. Če je bil njih nastop pravilen, naj dožene uradna preiskava — brez strankarstva: zaslišijo pa naj se tudi sledeči gospodje: ravnatelj drž. železnice Golob; od južne železnice centralni nadzornik Vrečko, višja nadzornika inž. Segar in Pregelj, postajenačelnik gl. kolodvora nadzornik Ludovik. Zaslišijo naj se tudi razni gospodje, ki niso bili kompetentni, zaslišijo naj se funkcionarji policije, ki dne 20. t. m. zvečer od 8 ure naprej niso videli prav nobenih gruč in pa volaki in njih poveljniki, ki so te gruč razgnali. Ko bo preiskava končana in se objavi rezultat, bomo govorili dalje. Povdarjam pa ponovno, da se ZJZ ni in se tudi ne bo dala speljati na led. Slovenski železničarji so bili teptani dolga, dolga leta, med vojsko in po prevratu so storili svojo dolžnost napram domovini in narodu in ne bojo pod nikakimi pogoji dopustili, da bi bili orodje raznih strankarjev, pa naj se ti potem imenujejo Kopaci, Golouhi, Vencalzi ali kako drugače. Tudi ne bodo dopustili, da bi se med seboj tepli oz. branili sami pred napadi raznih hujškačev. Za tako plačilo in priznanje njih dela se prav lepo zahvaljuje, zahtevajo in bodo tudi dosegli, da se njih državljani, pravice od državnih oblastij varujejo; če pa predstavitelji teh državnih oblastij niso tega zmogli — potem je pač edina posledica prve zahteve, da se taki nezmogli krmiljarji odstranijo.

Iv. Deržić,

rev. j. žel. in predsednik ZJZ

Dopisi.

Razmere v kopalšču Dolenjske Toplice zaslužijo, da se jih v časopisu javno ožigosa. Kopalšče je last kneza Auersperga in sedaj pod državno upravo. Uprava je zanikrna do skrajnosti, red in snaga pa pod vsako kritiko. Ravnatelj se težko kje dobi, in da se za sploh nič ne briga, kot kvečjemu še za honorarje in takse, to čivkajo že vsi vrabci po strebah. Koliko je na tem resnice ne vem, vem pa, da bi morala stvar pod skrbnim vodstvom čisto drugega prospevati. Tu menda vlada mnenje, da so gosti le molzne krave in nič drugega. Blagajničarka je gospodična od 17—18 let, ona oddaja sobe v gradu. Kaj spada v njen delokrog sploh nikdo ne ve, najmanj pa menda sama — Seveda imajo pa tu uslužbenci mesto običajne vljudnosti še popolnoma vojne nazore in mislijo, da se bo ljudi še tako odpravljalo kot so jih ošabni prodajalci v času največjega pomanjkanja, ko je moral človek za par jajc reči vsaki kokašarici sedemkrat »klanjaj se, gospa« in še dobro plačati. Za hišno v drugem nadstropju (staro poslopje) je kmetiško dekle, ki še nikdar ni videlo dostojne sobe. Ima sicer dobro voljo, a meso je slabo in ne razume sitnosti gostov. Za vse kopeli je na razpolago en možki in ena ženska za potrebo, da to ne zadostuje, mora uvideti vsak otrok, posebno še pri takih kopalnih cenah, ko gost vendar lahko zahteva primerno postrežbo. Kopalšče znabit res odgovarja vsem zahtevam kočevskih hribocev, človek pa, ki je že videl kako kopalšče, je sploh brez besed, vidič to brezbriznost in malomarnost ter nesnago. Če poberejo v oblačilnicah preproge s tal, mora gost 14 dni hoditi po golih tleh, predno se te posuše, kajti drugih ni. Basen je ves »šepnate«, voda navadno vsa mastna; drugje ribajo basene vsak dan ali pa vsaj parkrat na teden, tu pa menda le začetkom in koncem sezone, ker ni ne vodstva, ne služabništva. V nekaterih sobah je stenica, da kar mrgoli in nitko ne more zato, da so. Seveda pred sejo jih ni bilo mogoče odpraviti. Električni je sicer napeljana, stroji so tu, tudi strojnik bi se dobil, ampak potrebnega olja ni — no,

če bi imel zaseben podjetnik stvar v rokah, ki bi mu bilo kaj zanjo, bi luč že davno gorela. Najlepši znak malomarnosti pa je, da niti najprimitivnejša solčna kopelj iz par deek in hlodov ter rešilna naprava ne obstoja. Zdraviliško tako se tudi menda plača za vse tiste udobnosti, ki jih človek nima. Vsakdo ve, kaj se more in sme v teh časih zahtevati; da luksuriznost in posebnega komforta v teh starokopitnih poslopih kar čez noč nikdo ne pričakuje je jasno. Zahteva pa lahko vsakdo red in snago in zopet snago in red, o čemer pa tu nimajo pojma. Uprava in osebe pa tudi ne sme misliti, da so gostje radi njih tu, temveč nasprotno. Nezadovoljstvo je tu tako vsesplošno, da še nisem govoril niti z enim gostom, ki ne bi zabavljaj, kar pa gotovo ni v interesu kopalšča. In ti gostje, ki letos odhajajo, gotovo ne bodo kopališča nikomur priporočali. Taka državna uprava bo izguba, tu je potreba temeljite remedure.

Tabor v Labudu in Dravogradu.

Kako velik učinek imajo v sedanjem času na Koroškem ljudski shodi, je pokazal ljudski shod, ki ga je sklical koroški begunc, gosp. župnik Gabron za nedeljo, dne 27. julija dopoldne v Labudu, popoldne v Dravogradu. I. tukaj i tam je koroški rojak, gosp. dr. Rudolf Ravnik. mnogobrojnemu občinstvu razjasnjeval Slovencev in tudi Nemcem v njih jeziku ugodnosti, ki jih bodo zajemali v Jugoslaviji na socialnem in gospodarskem polju. Prvikrat so slišali Nemci dolgo resnico, ko jim je govornik risal obupni položaj, ki jih čaka, ako bi bili v Nemško Avstrijo potisnjeni. Dokazi so tako udarili, da se je v imenu Nemcev zahvalil posestnik Schwarz govorniku za pojasnila in zaključil svoj govor z zagotovilom, »da nikdo Nemcev ne želi nazaj v Nemško Avstrijo, v kateri se jim je slabo godilo«. V njih imenu nas je tudi pozdravil član gerentstva Nemcev g. Mitteregger ki je hvalil mir in red od časa, ko so naši vojaki zasedli Labudsko dolino. Na shod je tudi prihitel oddelek pevskega zbora »Glasbene Matice« v Mariboru pod vodstvom gosp. svetnika Deva. Toliko in tako lepega petja še ni odmevalo po naši dolini, v cerkvi, kjer so pevci peli pri sv. maši, na trgu v Dravogradu pred zbranim vojaštvom in v Meži. Koder so se oglasili, jih je ljudstvo obstopilo in za njim hitelo in se sosebno naslajalo nad lepmi koroškimi popevkami. Gosp. major Vaupotic in gg. častniki 26. pešpolka, oba gerenta, gosp. Gvido Kaiser v Dravogradu in gosp. Osrajnik v Labudu in se zborovanje kar najlepše uspejo. Vsem prisrčna zahvala. Usoda Koroške se odločuje. Na delo govorniki, na plan pevskega društva! Delo ogromno nas čaka in to delo se ima v najkrajšem času smoteno organizirati in vršiti od doline do doline, od planine do ravnine. Lep vzgled so nam dali gospodje Gabron in dr. Ravnik ter vrli pevci iz Maribora.

Sokolstvo.

Telovadba šolskega naraščaja ljubljanskega Sokola prične se zopet v petek 1. avgusta točno ob 5. popoldne v telovadnici v Narodnem domu. — Fantje! Bodoči bratje! pridite polnoštevilno, — 31. avgusta se vrši javna telovadba. — Zdravo! — Vadijeli.

Sokol v Šoštanju slavi letos svojo 10letnico in priredi 7. septembra javno telovadbo z veliko ljudsko slavnostjo. Prosim vsa bratska in narodna društva sploh, da uvažujejo to naznanilo pri določitvi lastnih prireditvev. Svet je bil in ostane naš boj za svobodo naroda in čistost narodne misli, zato pričakujemo ponosen polet Sokolov v naš kraj in soudeležbo vseh narodnih društev, da krepko podnetimo sveti, večni ogenj domovinske ljubezni! Na zdar!

Sokol v Braslovčah. Po dolgem zavlačevanju se je našemu Sokolu vendarle posrečilo ustanoviti tudi ženski oddelek. Razume se, da je težavno s sokolicami na deželi, kjer še zelo prevladujejo razni napol srednjeveški predsodki. Vsa čast odločnim sestram in zlasti sestram iz Polzele, katerih ne straši tudi dolga pot do Braslovč, Lepa hvala gre pa tudi g. Pauerju, ki je dal brezplačno prostor za telovadbo. Sestre, le odločno na delo za sokolske ideje, saj smo v svobodni državi, ki bo uredničevanje teh idej samo podpirala! — Zdravo!

Sokolska slavnost v Kočevju, ki se vrši dne 17. avgusta t. l. obeta biti ako se sme po pripravah sklepati, ena najlepših letošnjih prireditvev. Iz Ljubljane bo vozil poseben vlak, ki bo sprejel goste na vseh postajah naše lepe Dolenjske. Opozarjamo na to slavnost že danes slavno občinstvo in vsa bratska društva. Opozarjamo pa na to slavnost tudi naše Kočevjarje, da si napravijo do tega časa povsod slovenske napise, da nas ne bodo izzivali več s svojimi nemškimi napisi, za katere v Jugoslaviji ni niti potrebe niti prostora. Zlet Mariborske Sokolske župe v Ptuj. Po petletnem odmoru, po zadnjem

župnem zletu v Rušah na Vidov dan leta 1914 oživelo je zopet v Sokolskih društvih Mariborske župe smoteno sokolsko delo. Da pregledamo svoje vrste, vrši se v nedeljo 7. septembra t. l. v Ptuj župni zlet. Vse priprave je prevzel Ptujski Sokol. Delo je porazdeljeno na posamezne osebe; posluje že tehnični, reklamni, sprejemni, prehranjevalni in veselilni odsek. Podravske Sokoli se snidejo z bratskimi društvami na zgodovinskih ptujskih tleh. Priprani smo, da bo prireditve nad vse impozantna. Sosedni Varaždinci so že objubili svoje sodelovanje. Isto pričakujemo tudi od vseh srbskih in hrvatskih sokolskih društev. Pokazati hočemo, da dviga tudi Sokol ob severni meji mogočna svoja krila.

Slovenska Sokolska Zveza. Prosim vse brate in sestre, ki si so kedaj izposodili pri Zvezi kakšne knjige ali druge stvari, da jih tekom 14 dni vrnejo.

Ljubljanska Sokolska Župa. V Radomljah pri Domžalah se snuje sokolsko društvo. Dan 3. avgusta t. l. so se zbrali Radomljani, da si osnujejo društvo, da vstopijo v veliko družino sokolsko. Ta dan bo posvečen veliki ideji Tyrševi. Ljubljanska Sokolska Župa, ki bo najmlajšega brata vzela v svoje okrilje, poletij prihodnjo nedeljo v Radomlje, kjer bodo nekatera društva pokazala takoj smer za delovanje s tem, da prirede javno telovadbo. Bratje telovadci! Pokazimo, da razumemo tak pojav primerno oceniti. Poletimo polnoštevilno v Radomlje. Prijatelji Sokolstva! Pripravite se, da se nam pridružite ter pomagajte povečati sijaj prireditve radomeljskega Sokola! — Na svidenje! — Zdravo! — Predsedstvo »Ljub. Sok. Župe«.

Za javno vježbo Sokola u Karlovcu, koja će biti u nedelju, dne 3. avgusta, o. g. pripreme su u punom toku, pa se za taj prvi veliki istup karlovačkog Sokola pokazuje živu zanimanje i izvan Karlovcu. Danas je već sigurno, da će na toj javnoj vježbi sudjelovati i Sokolice i Sokoli iz Zagreba (oba Sokola), Novog mesta, Metlike, Črnomo-lja, Ogulina i Dugarese, tako će to biti lijepa manifestacija ujedinenoga Sokolstva. — Poslije javne vježbe, čiji će raspored biti obilan a i s tehničke strane zanimljiv — karlovačke Sokolice izvodit će i proste vježbe za slet u Pragu 1920 — bit će velika pučka zabava. — U Karlovcu se očekuje, da će toga dana sa Sokolom stići i znatan broj njihovih prijatelja naročito iz Zagreba i iz blizne okoline Karlovcu. — Svi se vježbači upozoravaju, da će u nedelju 3. augusta u 10 sati dopodne biti p o k u s za proste vježbe. Sama vježba počet će u 15½ sati (¾ sata popodne, i to u bašti dievojačke škole. — Starešinstvo Sokola u Karlovcu.

Dnevne vesti.

Zahvala. Srbska mladina se je z iskreno hvaležnostjo poslovala od nas in se vrnila polna novih pobud domov. Zda je najina dolžnost, da se toplo zahvaliva kot častni pokrovitelji odbora za sprejem »Kluba Beogradskih Maturanata«, predvsem vsem č. d. damam, ki so nama ves čas, kar je trajal obisk bratske mladice, tako požrtvovalno pomagale pri težavnem delu prehranitve, kakor tudi pri obeh iskrenolepih sprejemih v dvorani Uniona. Č. d. dame naj bodo uverjene, da so v resnici nadaljevalne slavno delo Kosovske — devojke. — V Ljubljani, dne 30. julija 1917. — Mara dr. Brejčeva; Franja dr. Tavčarjeva.

Malenkost. V vojaškem kaz. aktu K 2839/17 čitamo tole uradno opazko: »Rezervni pešec Fran Jurkovič, 17. pehotnega polka je bil od prekega sodišča pri poveljstvu soške armade dne 9. junija 1917, št. 2766/17 radi begunstva po § 133 v. k. z. obsojen na smrt z ustrelenjem in je bila sodba 11. junija 1917 izvršena. Bojna pošta 339, dne 16. junija 1917. Dr. Bytzek, nadpor. avd. Pešičica smodnika pa človeško življenje, to je panu Bytzeku vseeno. Za to uživa sedaj nagrado v nemškem Gradcu.

Preselitev Družbe Sv. Mohorja iz Celovca. Vodstvo Družbe Sv. Mohorja v Celovcu je dalo demontirati v svoji tiskarni vse stroje in jih odpeljati v Sincovas, Pliberk in Prevalje. Govori se, da se družba preseli v Maribor ali Ljubljano. Listi, ki izhajajo v tiskarni Družbe Sv. Mohorja, se bodo odslej tiskali najbrže v Ljubljani.

Nove draginjske doklade za učitelje ljudskih in meščanskih šol. Po naredbi ministrskega sveta z dne 28. junija 1919 se odmerijo in nakažejo kakor hitro dosepej poročila šolskih vodstev, oziroma vpokojencev in učiteljskih vdov o stanju družine posameznih učiteljev. Draginjske doklade bi se po podatkih o rodbinskem stanju, ki jih ima sedaj na razpolago deželno knjigovodstvo, ne moglo odmeriti, ker so draginjske doklade po omenjeni naredbi ministrskega sveta določene po drugačni podlagi, nego je uveljavljena po naredbi poverjenstva za uk in bogocastje in za finance z dne 13. decembra 1918, št. 225 Urt. Zato bo višji šolski svet pozval šolska vodstva in vpokojence ter vdove učiteljev, da nemudoma predložijo poročila s potrebnimi podatki. Šolska vodstva in učitelji se opozarjajo na poziv, ki izide

v prihodnjih dneh v slovenskih dnevnikih.

Doklade uradnikom. Včeraj smo poročali, da ni hotel finančni minister Ninčič kljub sklepu celokupnega ministrstva dati ukaz posamičnim poverjenikom, naj izplačajo uradnikom doklade. Kakor smo doznali, je gosp. dr. Ninčič takoj ko je izbruhnila sedanja ministrska kriza, ukazal finančnim poverjenikom, naj izplačajo doklade. Zato, da bi v zadnjem trenutku enega izmed svojih obilnih grehov prikril, je gosp. Ninčič takrat, ko je demisijsiral, takoj dal ukaz, naj se izplačajo doklade. Vidi se, da bi bilo jako dobro, da bi kakor neka damoklejev meč vedno visela kriza nad Ninčičevo glavo, da bi vsaj nekaj napravil. Upamo pa, da sedaj izgine Ninčič za vedno iz ministrstva.

Ponizno vprašanje na pošto in brezovno ravnanje v Ljubljani. V sredi meseca februarja t. l. bilo je razpisanih večje število nadpoštarskih, poštarških in odpravnih mest, od katerih se jih je mnogo že tudi oddalo. Nekatera, zlasti nadpoštarska mesta, pa je ne morejo dobiti svojih gospodarjev. To je vendar nekaj čudnega, da bi se v polletu še ne bilo moglo izvaliti pri ravnanju tistih moči. Pa ne, da bi se držale gotovih gospodov še vedno tiste zoprne muhe iz stare Avstrije, katere posedajo po mlaki protekcije in breznačajne priljubljenosti?

Vseučiliška komisija ima svojo 17. redno sejo dne 31. julija ob 17. uri v deželnem dvorcu.

Črnomajške razmere. Po novem letu se je razpaslo po vsej Belokranjski, tudi v Črnomlju boljševiško gibanje. Nikdo bi rad ne poslušal nobenih ukazov, vsak bi rad užival dvojno prostost, namreč tako, da ne sme njemu nikdo ničesar storiti, in pa še tako, da on lahko stori komur hoče, karkoli se mu zljubi. Pa tudi silno pijančevanje in razgrajanje ponudi se je razpaslo v veliki meri. Dne 11. maja je bilo nad 30 fantov v neki gostilni in niso hoteli po policijski uri gostilne zapustiti. Prišla je orožniška patrulja in siloma izpraznila gostilniški lokal. Zunaj so kričali fantje ponovno: »Auf, prokleti žandarji! in so se zbirali grozeče v večjih grupah in razsajali. Prišlo je pet orožnikov, pa so jih fantje sprejeli z zasmehovanjem in krohotom. Najbolj se je odlikoval ključavničarski pomočnik Mirtič Alojzij, ki je vpil nad orožniki: »Toliko žandarjev moramo futrati v Črnomlju: taki fantje bi bili prav dobri za koroško fronto! Ker zasmehovanje ni pomehalo, boljševiška odprnost pa ni popustila, so napovedali orožniki Mirtiču aretacijo, pa se ni dal ukleniti rekoč: »Koliko vas pa je?« Sele ko so hoteli uporabiti orožniško orožje, so ga vklebali in zaprli. Vseled izreka črnomajške sodnije bo en teden za zidovi premišljal, kako fantje bi bili dobri za koroško fronto.

Promocija. Na dunajskem vseučilišču je bila promovirana za dr. filozofije gđ. Melita Pivec, hčerka jugoslovanskega mornariškega častnika Ruperta Pivca, doma iz Zrkove pri Mariboru.

Visokošolci v Brnu smo osnovali »Jugoslovansko akademsko menzco«. Da bi nam bilo v jeseni mogoče dovesti živež iz domovine, se obračamo na jugoslovansko javnost, da nas podpira. Denarne prispevke sprejema iz naklonjenosti upravnništvo »Slov. Narod«. Kdor želi nabiralne pole ali kaka posajenila, naj se obrne na tehniko Frančka Premelca v Župelevcih pri Brežicah, Odpor.

Pijančevanje brez konca in kraja. Na Dolenjskem, posebno v Krškem okraju, se popiva, pleše, prepeva in ra-ja v nekaterih gostilnah kar cele noči in dneve. Te nočne zabave se vrše posebno v takih občinah, katerim namenjajo kot župani bivši najudanejši Šusteršijanci. Pri teh orgijah se zbirajo vsakovrstni delomrzniki elementi in vlažne najnižje vrste. Zgodilo se je, da je prišla žena svojega moža iskat v tako beznico, a so jo ven vrgli in mož je naprej rajal s sebi sorodnimi bratci in sestricami do belega dne. Zadnji čas bi že bil, da napravi okrajno glavarstvo z energično roko konec tem narodu in moralni škodljivim pojavom. Če niso župani zmogni napraviti red v svojih občinah, naj se jih odstavi ter imenuje gerente.

Koča na Kokrskem Sedlu otvori v soboto 2. avgusta t. l. Slovensko planinsko društvo. Oskrbovana bo z jedili in pijačo.

Pisma v Švico. Navadna pisma v Švico je frankirati s 50 vinarji, sicer mora prejemnik plačati kazen 20 centimov.

Podružnica pariške knjižarne v Beogradu. Velika francoska knjižarna Nachette & Komp. v Parizu je otvorila za Jugoslavijo svojo podružnico v Beogradu, Kneza Mihajlova ulica br. 19.

Razpisana trafika. Razpisana je v Mariboru, Marijina ulica št. 12. Ponudbe do 20. avgusta ob 10. dopoldne na finančno okrajno ravnanstvo.

Zaključni izkaz zbirke za koroške begunce z dne 10. maja 1919. Osrednji zavarovalni oddelček Ljubljana: Zbirka uradništva 720 K. Zbirka uradnika g. Adlerja 2204 K. Zbirka uradnika g. Matiča 76 K. Zbirka uradnice gđ. Cot-

man 548 K 20 v. Zbirka uradnice gđ. Rozman 108 K. Zbirka uradnice gđ. Šibenik 70 K. Podružnica Maribor 5813 kron. (Predstojnik gosp. Planinšek). Okrajne poslovalnice: Krško (predstojnik g. Magdič Fr.) 1639 K. Radovljica (predst. g. Lavrine F.) 3047 K. Kamnik (predst. g. Kostanjevec J.) 694 kron. Litija (predst. g. Neffat M.) 462 kron. Skupaj 15.381 K 20 v. Od zgoraj navedene po inicijativi g. urad. vodjo Zvonka Zolgar nabrane svote se je oddalo posredovalnici za begunce v Ljubljani 10.079 K 20 v. Ostanek 5302 K pa bo poverjenstvo za socialno skrb porabilo za brezplačno perilo najrevnejšim beguncem. — Poverjenstvo za socialno skrb.

»Mestna zastavljavnica ljubljanska« naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 7. avgusta t. l. redna mesečna dražba v mesecu decembru 1918 zastavljenih dragocenosti in efektov, (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. ure popoldne v uradnih prostorih. Prečna ulica šte. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoče rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč lo najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

Umri je dne 26. t. m. gosp. Ferdo Burger, čevlarski mojster, v visoki starosti 89. let. Poleg svoje lepe starosti je bil še vedno radi svoje miroljubnosti zelo priljubljen. N. v. m. p.!

Umrla je v Zalcu ga. Katarina Lorberjeva roj. Hausenbichlerjeva. N. v. m. p.!

Vremensko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 730 mm.

Julij	Čas opazovanja.	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
29.	2. pop.	735.4	17.9	brezvet.	oblačno
	9. zv.	735.6	16.2		
30.	7. zj.	736.1	14.5		

Padavina v 24 urah 4.2 mm. — Srednja včerajšnja temperatura 16.4°, normalna 19.8°. — Vremenska napoved za jutri: Lepše, severno hladno vreme.

Iz boljševiškega raja.

Te dni se je vrnil iz Budimpešte neki uradnik, ki se mu je posrečilo prekoračiti našo mejo. V Pešti se je mu dila več dni in je na svoje oči zrl »raje«, ki so ga ustvarili boljševiki v Budimpešti. O življenju v Budimpešti podaja tole zanimivo sliko: V mestu so ves dan zaprte vse prodajalne z edino izjemo onih prodajal, kjer se prodajajo živila. Izmed obrtnikov imajo odprte svoje lokale edino brivci. Gostilne in kavarne so odprte od 7.—9. in od 18. do 21. ure. Kdor ne prinese sabo karte za živila, ne dobi nobene jedi. Mesnih jedi ni nikjer dobiti. Jedilni listi opoldne in zvečer izkazuje ista jedila juho, sočivo in močnato jed. V kavarnah se dobiva samo čaj, proti oddaji krušne karte tudi kosček kruha. Pomanjkanje živil je naravnost strašno, ker kmetje sploh ne donaja živil v mesto. Vsa živila se morajo nasilnim potom rekvirirati. Rekvirirana živila so v prvi vrsti določena za rdečo gardo, v drugi vrsti pridejo v poštev profetarci in še le v zadnji vrsti, ako kaj preostane, dobe ostanke drugi državljani — buržuazi. Mesa sploh ni dobiti, ali pa samo pod roko za naravnost nezasišne cene. Kilogram konjskega mesa stane 120 do 150 K, mast 140 do 180 K, jajca komand 4 K in več. Hiše so boljševiki »komunizirali«, to se pravi odvzeli so jih enostavno lastnikom. Hišni posestniki mora za svoje stanovanje pravtako plačevati najemnino, kakor vsaka druga stranka. Gospodar hiše je hišnik, hišo pa opravi la hišni svet. Ob 8. uri se vrata zapro, ob 10. uri ne sme nihče več na ulico, ob 11. se morajo ugasniti vse luči. Kakor smo že povdajali, vlada v mestu veliko pomanjkanje in glad, vendar pa je mogoče za denar še vse dobiti, toda samo za bankovce avstro-ogrske banke, katerim pravijo »moder denar«, v nasprotju z »belim denarjem« to so 25 in 200 K bankovci, ki jih je izdala boljševiška vlada in ki so na eni strani beli, ker je ta stran brez vsakega tiska. Dasi vlada na vse načine pritiska, da bi se ta »beli denar« sprejemal v plačilo, vendar doslej še tega ni mogla doseči. Rdeča garda in delavci imajo sicer nabasano polne žepe takih belih bankovcev, ne morejo pa si zanje ničesar kupiti. Vsak delavec dobi za vsako uro 8 K 50 vin. plače, torej za 8 ur dela 68 K, potemtakem na mesec, ker se računa 30 delavnih dni, skupaj 2040 K. Ker pa so skoraj vsi obratni ustavili delo, ni delavcem treba delati, pač pa dobivajo vkljub temu svojo plačo. Kdor pa svobodno ali tudi prisiljeno vstopi v rdečo gardo, dobiva svojo delavsko plačo dalje, povrhu pa še za prehrano in stanovanje mesečno 2500 K, torej ima v cellem mesečnih dohodkov 4540 K in poleg tega še prosto stanovanje. Železniški čuvai ima poleg svoje plače, vojne in draginskih doklade za približek še mesečno 600 K. Boljševiška vlada kraljuje v hotelu »Hungaria«. Dohod od palače zapirajo straže, ki izvršujejo svoj posel z največjo strogostjo. Govori se, da živa

ljudski poverjeniki naravnost bajeslovno krasno življenje. Službeni lokali boljševiške vlade so nameščeni v bivšem kraljevem dvorcu v Budi. Kakor hotel »Hungaria«, tako stražijo tudi dvorec rdeče garde. V zadnjem času zavladala v Pešti takozvani »Ljeningovi dečki«, ki so se nastanili v palači grofa Batthyanyja. Ti skrajni boljševiki so bili bogato preskrbljeni z orožjem in razstreljivi. Bili so dan in noč na nogah ter plenili in ropali. Bili so prava šiba božja vsega prebivalstva. Nihče si ni upal proti njim nastopiti, ker so imeli na razpolago velike množine ekrasita ter grozili, da poženo vse mesto v zrak, ako bi se jih kdo upal napasti. Prebivalstvo je bilo prisiljeno, da se je jelo z njimi pogajati. Proti veliki odkupnini, so se umaknili iz palače in kasneje se je boljševiška vlada toliko olajšala, da jih je poslala na fronto. Prebivalstvo je vse obupano in si želi samo jedno, da bi čim najpreje Pešto zavzeli ali Romuni ali Jugoslovanci ali Čehi, sploh kdorkoli samo da bi bilo rešeno boljševiškega pekla.

Kultura.

Prisojene nagrade. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je meseca maja razpisalo nagrado za najboljšo izvirne moške zbor. Iz glasbenikov strokovnjakov, sestavljena jury je društvo vpisane skladbe pregledala in prisodila nagrado 500 K zboru »Solnce v zenitu«, nagrado 300 K pa zboru »Kam si šla«. Skladatelj obeh je g. Janko Ravnik, bivši kapelnik Narodnega gledališča v Ljubljani. Ostale skladbe ne odgovarjajo pogojem razpisa in so v kratkem vrnejo gg. skladateljem. — Odbor »Ljubljanskega Zvona«.

Razstavljen umotvor. Naš domači umetnik, akademski kipar in profesor na državni obrtni šoli v Ljubljani je izvršil pravkar krasen relief »Marije pomagaj z Jezuškom« v ploščo iz karskega marmorja je vdobiljen polukrog in v tem polukrogu zazre gledalec čudovito lepo izraženo obličje božje Porodnice z detetom v naročju, sedečo v oblaku. Kakor znano se odlikujejo vsa Repičeva dela po lepi koncepciji, ki vpliva prijetno tudi na gledalca, kajlika. To najnovejšo delo je v četrtek, petek in soboto, vselej od 9. do 11. ure dopoldne v kiparskem ateljeju naše državne obrtne šole brezplačno na ogled. Jugoslovanski Almanah za leto 1920. izide v Podgorici v Črni gori. Obsegal bo naučne, beletristične in politične spise v obsegu 20 tiskanih pol velikih osmerki; tiskal se bo v cirilici in latinici v 20.000 primerkih ter bo opremljen s kakimi 100 slikami. Tema in nje obseg sta dana pisateljem na svobodno voljo; poseben oddelek bo posvečen Golgoti in Vstajenju našega naroda. Cena bo Almanahu 4 dinarje. Pisma in rokopise je pošiljati na naslov: Uredništvo in Administracija »Jugoslovanskega Almanaha« v Podgorici (Črna gora). Rokopise je poslati do 15. avgusta; gotov bo pa Almanah koncem oktobra t. l. Urednika in izdajatelja Almanaha sta Mičun M. Pavičević in Gliša N. Pejanović.

»Prosvjeta« prosvjetno i kulturno društvo Srba u B. i H. osnovalo je još 1910. godine »Centralnu Biblioteku« u Sarajevu. To je i danas jedina javna biblioteka u Sarajevu, koja je pristupačna besplatno ovakome bez razlike plemenskog imena. Premda je za vrijeme rata, dok je cijelo imanje Prosvjetino sa bibliotekom bilo konfiskovano, mnogo knjiga raznešeno, danas biblioteka broji 11.800 svezaka raznih djela. Kako su knjige većinom skupljane poklonima, vrlo je slabo zastupljena književnost slovenačkog dijela našeg trojimenog naroda. Da bi Biblioteka mogla što usješnije izvršiti svoj zadatak, obratila se je na sva kulturna društva, redakcije, pisce i izdavače da nas poklonima svojih izdanja pomognu slovenačkom knjižom. Mislimo da je najbolji put narodnom ujedinjenju poznavanje književnosti i kulturnih tekovina svih triju plemena. Mi Vas kao prijatelja narodnog jedinstva molimo da nam poklonite po mogućnosti sva dosada izšla godišta »Ljubljanskog Zvona«, nasledna izdanja, kao i buduća. Nadamo se da će nam izaći u susret, i time nas znatno pomoći u našem radu na podizanju obarovanosti i prosvjete u ovim krajevima.

Gospodarstvo.

Omejitev carinskih določb. Finančno ministertvo, generalna direkcija carine v Beogradu je odredilo z okrožnico 26. junija 1919, št. 3846 to-le: Odrjena prepoved trgovanja z neprijateljskimi državami se torej ne sme tolmčiti v tem smislu, češ, da bi se ne smeli uvažati iz teh držav potrebni deli strojev, potrebno orodje, pomožni material za proizvodnjo ter potrebne surovine, v kolikor bi jih ne bilo v državi, marveč se morajo spoštovati v prvi vrsti prejšnje razmere, in položaj v katerih so se nahajala industrijska podjetja v gotovih naših ozemljih dokler je obstojala bivša avstro-ogrska monarhija, v katere so spadala. Vred sem na temelju člena 273 carinskega zakona sicer pustil še nadalje v veljavi odredbe glede omejitve izvoz-

ne z neprijateljskimi državami, vendar pa določil, da se dopusti uvoz: za dele strojev, za vse pomožni material za proizvodnjo, ter za potrebne surovine, v kolikor jih v državi ni dobiti, če jih uvažajo industriji sami za potrebo lastnih podjetij, ne glede na to, odkod so se uvozili in po katerem potu so prišli. Da se to pravilno izvrši, je treba, da si vsak industrijec, ki potrebuje uvoz kakršnegakoli izmed naštetih predmetov, preskrbi potrdilo svoje industrijske zbornice, v katerem mora biti označeno, s katero panogo produkcije se bavi. Razven tega je za vsak posamezen primer uvoza predmeta doprinesiti potrdilo industrijske zbornice, da so naštetih uvoznih predmeti za obrat te industrije potrebni; ako ni mogoče, da se to s splošnim potrdilom enkrat za vselej potrdi. Pri uvozu potrebnih surovin za proizvodnjo kakor tudi potrebnega pomožnega materiala za to svrhu, je treba predložiti uvoznici carinarni potrdilo ministrstva trgovine in industrije kot dokaz, da se dotični predmeti v našem kraljestvu ne morejo nabaviti. Sicer ni potrebno za uvoz nikako drugo odobrenje ali dovoljenje. Uvoz poljedelskih in rokodelskih priprav in orodja, bodisi da jih uvažajo posamezniki, ki se pečajo s poljedelstvom in rokodelstvom, bodisi, da jih uvažajo njihove zadruge in druge organizacije, je ravnotako dopusten brez oziroma na države, iz katerih ti predmeti prihajajo. Na ta način smejo industrijci, kmetovalci in rokodelci uvažati predmete za svojo potrebo iz vsake države in tudi po potih, ki bi bili zatvorjeni za trgovino samo, če jih sami uvažajo.

Ustanovitev poravnave komisije za tekoče dobavne pogodbe za vojaštvo. (Vergleichungskommission für laufende Militärlieferungsverträge). Likvidujoče vojno ministertvo je dne 28. aprila t. l. pod št. 2221/Oe. razglasilo: Na podlagi soglasnega sklepa mednarodne likvidacijske komisije z dne 11. junija 1919 se je ustanovil namesto pri obstoječi poravnave komisije za tekoče dobavne pogodbe za vojsko drug urad kot poravnave komisija za tekoče dobavne pogodbe za vojaštvo. Za vodjo pisarne te poravnave komisije je bil imenovan ministrski svetnik dr. Hlavac (nemško - avstrijskega državnega urada za finance), za namestnika pa dvorni svetnik profesor dr. Last. Nova poravnave komisija je že pričela s poslovanjem v svojih uradnih prostorih Dunaj II., Praterstrasse 8/II. nadstr. Državni telefon št. 45.088, 45.195, 43.198. Poravnave komisija za tekoče dobavne pogodbe za vojaštvo, vojsko, vojno mornarico in obe domobranstvi, je komisija, ki je ustanovljena iz skupnih mandatorjev na ozemlju bivše avstro - ogrske monarhije nastalih narodnostnih držav, sestojajoča iz 8 članov in njih namestnikov, ki je pooblašena razrešiti dne 1. novembra 1918 še ne popolnoma izpolnjene dobavne pogodbe za vojaštvo s poravnavi, ki naj bodo sprejemljive za obe pogodbeni stranki. Posamezne poravnave slučaje prilašajo ali stranke ali pristojni resortni oddelki likvidujočega vojnega ministertva mornariškega sekcija, domobranskega ministertva ali honyedsekega ministertva pri biroju poravnave komisije, da jih obravnava in izravna. Naloga biroja pa je, da posamezne slučaje pripravi za poravnavo obravnavo komisije in da stoji v stik s posameznimi narodnostnimi vladami zaradi izkoriščanja storno - materialij. Poravnave komisija sklepa v senatnih sejah z večino glasov, potem ko je obravnavala s strankami. Nove prijave terjatev imajo stranke prilašiti načeloma pri biroju poravnave komisije. Biro komisije posluje kot oddelček likvidujočega vojnega ministertva in je podrejen neposredno voditelju likvidujočega vojnega ministertva.

Ekspert lesa. Po presledku skoraj petih let je začela naša domača lesna industrija zopet eksportirati. Izvanredne razmere, v katerih živimo, so zahtevale smotrenega dela in napora vseh sil, da so se premagale vse težave, ki so ovirale našim lesnim izdelkom pot v svet. Kdor pozna važnost gozdne industrije za našo narodno gospodarstvo, mora z veseljem pozdraviti, da je naša, danes vestransko organizirana lesna industrija našla svojim produktom pot preko najhujših ovir na zunanji trg. Določnost vseh meročajnih faktorjev je, da naš lesni eksport s vsami močmi podpirajo. Da se je rešilo posebno težavno transportno - tehnično in prometno vprašanje, gre v prvi vrsti za sluzga našim železniškim upravam, državi in južni, in pa dobri volji tukajšnje italijanske delegacije. Nujno potrebno je, da nas oskrbi naša uprava v najkrajšem času s primernim številom odprtih vagonov, da se more vršiti nemoten promet, ker današnje število prevoznih sredstev nikakor ne odgovarja našim potrebam.

Poljedelska orodja. Na seji glavne zveze poljedelskih združenj je bilo sklenjeno, da se nabavijo iz državnih sredstev za 400.000 funtov šterlingov pri konsumni zadrugi v Manchesteru najpotrebnejši predmeti za poljedelstvo.

Razdelitev žetve. V ministertvu za prehrano se živalno dela za urditev letošnje žetve. Načrt o tej razdelitvi bo predložen v odobrenje ministrskemu svetu.

Trgovske zveze z Romunijo. Dosežen je popoln sporazum glede trgovskih zvez z Romunijo in stoji takoj v veljavo. Ta sporazum bo v veljavi do sklepa definitivne pogodbe z Romunijo. Kakor znano, obstoje tozadnji dogovori še tudi z Grško.

Veseljaj v Pragi. »Narodni Listy« se bavijo z vprašanjem veleselja po lipkem vzorcu, ki bi bil za našo industrijo in trgovino neizmerne pomena. Izražajo se proti nemški zahtevi, da bi bil ta sejem v Libercu, in opozarjajo, da je v interesu češkega naroda, da bodo veleselji v Pragi, ki je kot velemesto in prirodna centrala izključno za to primerno. — LDU.

Komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani razpolaga se s sledečimi avtomobili nahajajočimi se: 1.) 3-tonski Nesselsdorfer A XI 459 v Lescah pri pivovarni, cena 6700 K, 2.) 3-tonski Marta A X 272 v Lescah pri kolodvoru, cena 8700 K, 3.) 2-tonski Spa A XVIII 179 v Trzinu pri pošti, cena 10.000 K, 4.) 1 1/2-tonski Fiat v Kamniku v smodišnici, cena 10.000 K, 5.) 2-tonski Büsing A VII 833 v Domžalah pri Krtni, cena 7300 K, 6.) 3-tonski Nesselsdorfer B IV 58 v Trebnjem na dvorišču gostilne Pavlin, cena 15.500 K, 7.) 2-tonski Fross & Büsing na Vrhniki, dvorišče g. Lenarčiča, cena 2000 K, 8.) 3-tonski Nesselsdorfer na Vrhniki v pivovarni, cena 9000 K, 9.) 3-tonski Büsing - Danubius A XI 492 v Kamniku, v smodišnici, cena 5000 K, 10.) 3-tonski Fross & Büsing v Gorenji vasi pri Škofiji Loki, cena 3000 K, 11.) 2-tonski Fross & Büsing A VII 835 v Sk. Loki pred mestno klavnico, cena 7000 K, 12.) 3-tonski Nesselsdorfer B IV 49 v Borovnici, cena 2500 K, 13.) 3-tonski Praga A XII 270 v Sovodniah pri Ziri, cena 2000 K, 14.) 2-tonski Waf A IV med Lukavico in Trojanami, cena 1300 K. Interesentje se opozarjajo na pogoje razlagane v listih 10. maja t. l. ki se glase: 1.) Komisija za stvarno demobilizacijo si pridržuje pravico dodeliti tudi nižjim ponudnikom, ako je isti oziroma vreden. 2.) Kupec sme avtomobil prodati šele po preteku 2 let brez dovoljenja dež. vlade, v kar se pismeno obveže. 3.) V slučaju potrebe, ga mora staviti voj. oblastim v teku 48 na razpolago proti postavljeni odškodnini. Pismene ponudbe je poslati do 15. avgusta t. l. na avtomobilni referat v Ljubljani, hotel Ilirija. V ponudbi je navesti ponudbeno ceno, v kakšne svrhe se ga bo rabilo in natančen naslov ponudnika.

Društvene vesti in prireditve.

Politično in gospodarsko društvo za šentpeterski in kolodvorski okraj vabi vse člane k izrednemu občnemu zboru, ki se vrši v četrtek, dne 31. julija ob pol 8. zvečer v gostilni g. Bončarja na Sv. Petra cesti št. 41. Pričakuje se polnoštevilna udeležba.

Slovensko farmacevtsko društvo vabi svoje člane, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v četrtek, dne 31. t. m. ob 20. uri v restavraciji »pri Rožic« v I. nadstropju.

Prostovoljno gasilno društvo v Zgornjem Kašlju priredi v nedeljo, dne 3. avgusta t. l. veliko vrtno veselico pri g. Antoniju Eleb, po domače pri Toninu. Čisti dobiček je namenjen za popravo gasilnega orodja in nabavo novih cvil. Začetek ob 15. uri. Vstopnina prosta. Za jed in pijačo bo dobro poskrbljeno. Udeleženci bodo lahko tudi zadovoljni, kar se tiče zabave. Društvo se tedaj priporoča za mnogobrojen obisk.

Polzela v Savinjski dolini. Preteklo nedeljo vršil se je ustanovni občni zbor tukajšnje Ciril in Metodove podružnice, katere je med časom vojske ukinila svoje delovanje. Ob tej priliki sklenilo se je, prirediti dne 17. avgusta t. l. veliko ljudsko veselico na griču starega grada. Opozarjamo vaa narodna sosedna društva, da se blagovolijo ozirati na to prireditev in po možnosti k obilni udeležbi pripomagati. Natančnejši spored se bo de po časopisih in letakih pravočasno objavil.

Football - tekma »Ilirija« Ljubljana : »Rapid«, Maribor 5:1 (2:0). Športni klub »Ilirija« je v nedeljo 22. t. m. tekmoval v Mariboru s S. V. »Rapid«, najmočnejšim mariborskim klubom, ob živahnem zanimanju posebno slovenske javnosti. Dobra forma, v kateri je nastopila »Ilirija« takoj v prvi tekmi vkljub petletnemu premoru, obeta, da bo njeno I. moštvo po resnem treningu v kratkem času doseglo predvino jakost. Mariborski »Rapid« ima dobro sestavljeno, disciplinirano, fair moštvo, ki pa v skupni igri in tehniki precej zaostaja za moštvom »Ilirije«. Celo igro, posebno pa po odmoru, ko je prešla začetna neizgurnost, je bila »Ilirija« v premoči. Na desni strani moštva je bila pogosto prilika, videti vzorno kombinacijo. Gole so dosegli v 15 in 32. minuti prve polovice. Pretnar II. in Bregar, v 20. in 38. minuti druge polovice Držaj, Betetto, Bregar. Obramba je svojo nalogo rešila zadovoljivo, tudi golman Pelan je našel parkrat priložnost, pokazati svoje izredno znanje. Razmerje kotov 9:2 za »Ilirijo«. Isid tekme je mnogostevilna publika pozdravljala s navdušenjem. Na rasvoj slovenskega športa v Mariboru bo vplival ta nastop »Ilirije« brez dvoma kar najugodnejše.

Najnovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.)

MINISTRSKI PREDSEDNIK STOJAN PROTIČ V ZAGREBU.

Zagreb, 29. julija. Danes zvečer je prispel v Zagreb ministrijski predsednik Stojan Protič. V njegovem spremstvu se nahajajo: dr. Lazarevič, sekretar ministristva zunanjih del, dr. Laza Marković, univerzitetni profesor in g. Dinč, šef oddelka ministristvskega predstava. Kakor se čuje, namerava ostati ministrijski predsednik tri dni v Zagrebu.

O MARIBORSKIH DOGODKIH.

Pariz, 28. julija. Francoski listi priobčijo o mariborskih dogodkih tole tendenciozno vest iz Basla: V noči od ponedeljka na torek je prišlo do spopada med slovenskimi in srbskimi vojniki v Mariboru. Pri spopadu je bilo več oseb ubitih. Vzrok konflikta je nezadovoljnost, ki vlada med Slovenci zaradi srbskega tiranstva, nepotrpežljivost slovenskega vojaštva radi odgoditve demobilizacije in končno velika razburjenost radi številnih aretacij onih slovenskih vojakov, ki so se udeležili shoda, ki so ga priredili socialno-demokratski agitatorji iz Ljubljane. Zdi se, da red in mir v Mariboru še vedno ni vzpostavljen. (Zanimivo je, da se v tej tendenciozni vesti pravi, da so se slovenski vojniki uprli zato, ker jih je bilo mnogo aretiranih radi udeležbe pri socialno-demokratskem shodu. Kolikor vemo, ni bilo v Mariboru nobene javnega socialno-demokratskega zborovanja. Ali so se morda vršili tajni sestanki? Ako so se vršili takšni tajni sestanki, potem so pač lahko v zvezi z mariborskimi dogodki.)

Maribor, 30. julija. Ostali obtoženci, ki so bili zapleteni v zadnje dogodke in ki niso bili sojeni po prekomerni sodu, pridejo pred redno sodišče. Preki sod deluje še nadalje.

IZGNANI HUIJSKAČI.

Maribor, 30. julija. Radi čiščenja proti državni oblasti so bili odpuščeni iz službe v kraljestvu SHS tile vslužbenici v delavnicah južne železnice v Mariboru: uradnika Jellinek in Hartinger, ključničarja Petelinscheg in Jamerneg, strugar Satzinger in vratar Hejn. Ker po večini niso naši državljani, so dobili ukaz, da se takoj izsele v Nemško Avstrijo. Vsi imenovani so znani kot zagrizeni Nemci in huijskači.

MADŽARSKI BOLJŠEVIKI NA REKI.

London, 28. julija. »Daily Telegraph« javlja iz Milana, da je medzvezniška preiskovalna komisija na Reki dognala, da so pri zadnjih, proti Francozom naperjenih izgradnjah na Reki, igrali veliko vlogo emisarji boljševiške vlade v Pešti.

VRNITEV ČESKIH LEGIONARJEV IZ SIBIRIJE.

Praga, 29. julija. Včeraj so se vrnili iz Sibirije česko - slovaški legionarji, ki so tvorili prapor generala Kornilova, v domovino. Na Masarykovem kolodvoru so bili z največjim sijajem sprejeti od vladnih organov in tisočglave množice. Prapor generala Kornilova je bila elitna četa čehoslovaških legij v Rusiji.

PROTEKTORAT AMERIKE NAD PALESTINO.

Pariz, 28. julija. Zavezniška komisija v Jeruzalemu je izdala proklamacijo, v kateri poziva prebivalstvo, naj se izjavi, katero izmed velenih bi si želela, da prevzame protektorat nad Palestino. Prebivalstvo se je soglasno izjavilo, da želi, da prevzame protektorat Amerika, v slučaju pa, da bi Združene Države ta mandat odklonile, naj prevzame protektorat Angleška.

DELEGATI MESTA LVOVA V PARIZU.

Pariz, 28. julija. V Pariz sta prispela Jan Domski in dr. Henrik Loevenherz, delegati mesta Lvova, da se udeležita razpravi mirovne konference, tičočih se galicijskih vprašanj.

Vesti LDU.

BODOČNOST ITALIJE.

LDU. St. Germain, 29. julija. (D. KU.) »Matine« prinaša intervju z Nitti-jem, ki se je polen znanja izrazil o položaju Italije in bodočem razmerju obeh romanskih narodov med seboj. Prepričan je, da bo Italija v malo letih s svojimi 30 milijoni prebivalcev najvažnejša kontinentalna sila, ako se pomisli, da je Avstrija razkosana. Nemčija poražena in Rusija okrnjena. Italija, ki ima sedaj v svoji posesti vso Adžo, bo za obrambo te nepremagljive meje rabila samo malo vojske. Izšla je iz vojne z najboljšimi izgledi za bodočnost in z bogatimi števili delazmožnih mož. Državni dolgovi znašajo 24 milijard. Od teh je 15 milijard izpred vojne časa.

DOBRUDŽA.

St. Germain, 29. julija. (Dun. KU.) »Temps« poroča, da se mirovna konferenca nagiba k temu, da vprašanje Dobrudže rešita Romunija in Bolgarija potom direktnega pogajanja.

ČEŠKA TRGOVINA V JADRANU.

LDU. Berlin, 29. julija. (Dun. KU.) »Abend« poroča iz Chiasso: »Corriere della Sera« javlja iz Pariza: Med čehoslovaškim ministrom za zunanje stvari Benešom in Tittonijem so se pričela pogajanja radi sklepa pogodbe, da se olajša čehoslovaški promet v jadranskih pristaniščih, posebno v Trstu in v Benetkah.

Razne stvari.

• Ogrorne pa hitre transoceanske ladje. Ameriški listi poročajo, da začne velika podjetja graditi ogromne transoceanske ladje, ki bodo mogle tekom 4 dni prepluti ocean. Te ladje bodo po svoji trdni zgradbi tudi varne pred morebitnimi napadi s strani podmorskih čolnov.

• Ljudsko štetje v Nemčiji bo dne 8. listopada. Štetje se izvrši v glavnem radi tega, da dobe državne oblasti podlago za jednako razdeljevanje živil.

• Krona Sv. Štefana na prodaj. Madžarska boljševiška vlada je pozvala iz Monakovega v Pešto znanega trgovca s starinami E. B. in mu ponudila na prodaj razne dragocenosti, med njimi tudi krona Sv. Štefana. Ta krona je ba- je stara tisoč let, a umetniška znamenitost to ni. Zato je trgovec odklonil njen nakup in priporočal, naj bi se krona prodala na javni dražbi. Boljševiki so izjavili, da se prav radi odločijo za javno dražbo samo, ako se jim zasigura, da bodo za sveto ogrsko krono dobili približno stotisoč frankov v francoski ali švicarski valuti.

• Ogromen deficit laških državnih železnic. Po nekem poročilu laškega železniškega ministra dosega letošnji deficit državnih železnic kljub jako povišanim tarifam 500 milijonov lir.

• Profesor Louis Leger častni doktor vseučilišča v Pragi. Filozofska fakulteta praškega češkega vseučilišča je imenovala znanega prijatelja Slovanov profesorja Louisa Legerja za doktorja honoris causa. Doktorski diplomu je bil pred kratkim izročen v Parizu.

Poizvedbe.

Izgubila se je denarnica z zneskom 90 do 100 kron na cesti od Marijinega trga do Rimske ceste. Pošteni najditelj naj jo odda v trgovini Ernestine Ješe na Rinski cesti proti primerni nagradi ali pa našem upravništvu.

Ameriška pošiljatev. Ako je kdo med svojo pošiljateljico iz Amerike dobil kakšen zavitek ali pismo, glaseče se na ime Elizabeta Zontar, Škofja Loka (ali Trata pri Škofji Loki), se prosi, da naznani to na naslov: Elizabeta Zontar, Škofja Loka 119. Ona je namreč dobila pošiljatev iz Jolietta, a se ji zdi, da so posamezni zavitki morda zamenjani.

Kdor bi kaj vedel o gđ. Justu Tertjak iz Sv. Križa pri Trstu, ki je služila v Zagrebu, se naproša, da sporoči to meni pisмено ali osebno. A. Rencelj, železničar v vagonu zad za glavnim kolodvorom v Ljubljani.

Prošnja. Kdo iz med tistih, ki so prišli iz ruskega vjetništva, bi vedel kaj o Francetu Lušina. Staljšoval je pri 27. pošiljku, zadnjič je pisal iz Čistopolja Kazanska gubernija 30. aprila 1. 1915. Ako bi bilo komu kaj znanega o njem, prosim sporočiti proti povrnitvi stroškov, na naslov: Franciška Lušina, Borovnica št. 100, Kranjsko.

Poziv. Zglasi se naj Franciška Bozcon, begunka, Iškalo 10, pri »Posredovalnem uradu za begunce SHS« v Ljubljani, kjer dobi svojo plačilo polo begunske podpore, katero je izgubila 29. julija t. l. v uradnih prostorih gori navedenega urada.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

MATTONI-JEVA
GIFSSHÜBLSKA
PRIRODNA KISLA VODA

ZRCALA

stara,
slopa,
brusena
in
nobražena
kupim
po
najvišji
dnevni
ceni.

Julij Klein, Ljubljana.

Proda se nekaj posteljnine in drugih reči. Ulica na Grad št. 6. 7440

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se proda. Več pove vratar »Hotela Slon«. 7452

Tri kočije (landauer) 1 na pol krita kočija, in 1 lovski breg brez strehe se prodajo v vili »ZORA«, Bled. 7453

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. Več se izve Zatiška ulica št. 1, nadstr. levo. 7435

1200 K tistemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3-6 sob v Ljubljani. Ponudbe pod »L. K/7446« na upr. Slovenskega Naroda. 7446

Dobro izurjena šivilja želi kot pomočnica v črničarstvu v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7428

Trgovci! Zopet se dobijo trakovi za muhe, trup za miši in podga in pralni prašek »Kontent« Med. drogerija B. Sinkovec, Kranj. 7432

Na snažno in lepo stanovanje k boljšini se sprejmejo tri edino le boljše osebe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 7441

Proda se zelo dobro ohranjena sofa; ogleda se od 2.-3. pop. na Poljanski cesti št. 20, pritičje, desno. 7450

Prodajem več motornih koles, tovorni tone s priklonim vozom znamke Franc. Florjanc, Selenburgova ulica 6. 7447

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrođje brez opaža, še nikdar postavljene, ima naprodaj g. Fr. Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8. 7443

Zamenja se enonadstropna trgovska hiša v sredini Vrhnike za hišo ali posestvo v Ljubljani oz. Ljubljanski okolici. Event. se hiša tudi prodaja. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 7425

Proda se nekaj posteljnine in drugih reči. Ulica na Grad št. 6. 7440

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se proda. Več pove vratar »Hotela Slon«. 7452

Tri kočije (landauer) 1 na pol krita kočija, in 1 lovski breg brez strehe se prodajo v vili »ZORA«, Bled. 7453

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. Več se izve Zatiška ulica št. 1, nadstr. levo. 7435

1200 K tistemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3-6 sob v Ljubljani. Ponudbe pod »L. K/7446« na upr. Slovenskega Naroda. 7446

Dobro izurjena šivilja želi kot pomočnica v črničarstvu v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7428

Trgovci! Zopet se dobijo trakovi za muhe, trup za miši in podga in pralni prašek »Kontent« Med. drogerija B. Sinkovec, Kranj. 7432

Na snažno in lepo stanovanje k boljšini se sprejmejo tri edino le boljše osebe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 7441

Proda se zelo dobro ohranjena sofa; ogleda se od 2.-3. pop. na Poljanski cesti št. 20, pritičje, desno. 7450

Prodajem več motornih koles, tovorni tone s priklonim vozom znamke Franc. Florjanc, Selenburgova ulica 6. 7447

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrođje brez opaža, še nikdar postavljene, ima naprodaj g. Fr. Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8. 7443

Zamenja se enonadstropna trgovska hiša v sredini Vrhnike za hišo ali posestvo v Ljubljani oz. Ljubljanski okolici. Event. se hiša tudi prodaja. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 7425

Proda se nekaj posteljnine in drugih reči. Ulica na Grad št. 6. 7440

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se proda. Več pove vratar »Hotela Slon«. 7452

Tri kočije (landauer) 1 na pol krita kočija, in 1 lovski breg brez strehe se prodajo v vili »ZORA«, Bled. 7453

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. Več se izve Zatiška ulica št. 1, nadstr. levo. 7435

1200 K tistemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3-6 sob v Ljubljani. Ponudbe pod »L. K/7446« na upr. Slovenskega Naroda. 7446

Dobro izurjena šivilja želi kot pomočnica v črničarstvu v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7428

Trgovci! Zopet se dobijo trakovi za muhe, trup za miši in podga in pralni prašek »Kontent« Med. drogerija B. Sinkovec, Kranj. 7432

Na snažno in lepo stanovanje k boljšini se sprejmejo tri edino le boljše osebe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 7441

Proda se zelo dobro ohranjena sofa; ogleda se od 2.-3. pop. na Poljanski cesti št. 20, pritičje, desno. 7450

Prodajem več motornih koles, tovorni tone s priklonim vozom znamke Franc. Florjanc, Selenburgova ulica 6. 7447

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrođje brez opaža, še nikdar postavljene, ima naprodaj g. Fr. Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8. 7443

Zamenja se enonadstropna trgovska hiša v sredini Vrhnike za hišo ali posestvo v Ljubljani oz. Ljubljanski okolici. Event. se hiša tudi prodaja. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 7425

Proda se nekaj posteljnine in drugih reči. Ulica na Grad št. 6. 7440

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se proda. Več pove vratar »Hotela Slon«. 7452

Tri kočije (landauer) 1 na pol krita kočija, in 1 lovski breg brez strehe se prodajo v vili »ZORA«, Bled. 7453

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. Več se izve Zatiška ulica št. 1, nadstr. levo. 7435

1200 K tistemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3-6 sob v Ljubljani. Ponudbe pod »L. K/7446« na upr. Slovenskega Naroda. 7446

Dobro izurjena šivilja želi kot pomočnica v črničarstvu v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7428

Trgovci! Zopet se dobijo trakovi za muhe, trup za miši in podga in pralni prašek »Kontent« Med. drogerija B. Sinkovec, Kranj. 7432

Na snažno in lepo stanovanje k boljšini se sprejmejo tri edino le boljše osebe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 7441

Proda se zelo dobro ohranjena sofa; ogleda se od 2.-3. pop. na Poljanski cesti št. 20, pritičje, desno. 7450

Prodajem več motornih koles, tovorni tone s priklonim vozom znamke Franc. Florjanc, Selenburgova ulica 6. 7447

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrođje brez opaža, še nikdar postavljene, ima naprodaj g. Fr. Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8. 7443

Zamenja se enonadstropna trgovska hiša v sredini Vrhnike za hišo ali posestvo v Ljubljani oz. Ljubljanski okolici. Event. se hiša tudi prodaja. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 7425

Proda se nekaj posteljnine in drugih reči. Ulica na Grad št. 6. 7440

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se proda. Več pove vratar »Hotela Slon«. 7452

Tri kočije (landauer) 1 na pol krita kočija, in 1 lovski breg brez strehe se prodajo v vili »ZORA«, Bled. 7453

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. Več se izve Zatiška ulica št. 1, nadstr. levo. 7435

1200 K tistemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3-6 sob v Ljubljani. Ponudbe pod »L. K/7446« na upr. Slovenskega Naroda. 7446

Dobro izurjena šivilja želi kot pomočnica v črničarstvu v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7428

Trgovci! Zopet se dobijo trakovi za muhe, trup za miši in podga in pralni prašek »Kontent« Med. drogerija B. Sinkovec, Kranj. 7432

Na snažno in lepo stanovanje k boljšini se sprejmejo tri edino le boljše osebe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 7441

Proda se zelo dobro ohranjena sofa; ogleda se od 2.-3. pop. na Poljanski cesti št. 20, pritičje, desno. 7450

Prodajem več motornih koles, tovorni tone s priklonim vozom znamke Franc. Florjanc, Selenburgova ulica 6. 7447

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrođje brez opaža, še nikdar postavljene, ima naprodaj g. Fr. Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8. 7443

Zamenja se enonadstropna trgovska hiša v sredini Vrhnike za hišo ali posestvo v Ljubljani oz. Ljubljanski okolici. Event. se hiša tudi prodaja. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 7425

Proda se nekaj posteljnine in drugih reči. Ulica na Grad št. 6. 7440

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se proda. Več pove vratar »Hotela Slon«. 7452

Tri kočije (landauer) 1 na pol krita kočija, in 1 lovski breg brez strehe se prodajo v vili »ZORA«, Bled. 7453

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. Več se izve Zatiška ulica št. 1, nadstr. levo. 7435

1200 K tistemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3-6 sob v Ljubljani. Ponudbe pod »L. K/7446« na upr. Slovenskega Naroda. 7446

Dobro izurjena šivilja želi kot pomočnica v črničarstvu v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7428

Trgovci! Zopet se dobijo trakovi za muhe, trup za miši in podga in pralni prašek »Kontent« Med. drogerija B. Sinkovec, Kranj. 7432

Na snažno in lepo stanovanje k boljšini se sprejmejo tri edino le boljše osebe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 7441

Proda se zelo dobro ohranjena sofa; ogleda se od 2.-3. pop. na Poljanski cesti št. 20, pritičje, desno. 7450

Prodajem več motornih koles, tovorni tone s priklonim vozom znamke Franc. Florjanc, Selenburgova ulica 6. 7447

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrođje brez opaža, še nikdar postavljene, ima naprodaj g. Fr. Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8. 7443

Zamenja se enonadstropna trgovska hiša v sredini Vrhnike za hišo ali posestvo v Ljubljani oz. Ljubljanski okolici. Event. se hiša tudi prodaja. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 7425

Proda se nekaj posteljnine in drugih reči. Ulica na Grad št. 6. 7440

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se proda. Več pove vratar »Hotela Slon«. 7452

Tri kočije (landauer) 1 na pol krita kočija, in 1 lovski breg brez strehe se prodajo v vili »ZORA«, Bled. 7453

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. Več se izve Zatiška ulica št. 1, nadstr. levo. 7435

1200 K tistemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3-6 sob v Ljubljani. Ponudbe pod »L. K/7446« na upr. Slovenskega Naroda. 7446

Dobro izurjena šivilja želi kot pomočnica v črničarstvu v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7428

Trgovci! Zopet se dobijo trakovi za muhe, trup za miši in podga in pralni prašek »Kontent« Med. drogerija B. Sinkovec, Kranj. 7432

Na snažno in lepo stanovanje k boljšini se sprejmejo tri edino le boljše osebe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 7441

Proda se zelo dobro ohranjena sofa; ogleda se od 2.-3. pop. na Poljanski cesti št. 20, pritičje, desno. 7450

Prodajem več motornih koles, tovorni tone s priklonim vozom znamke Franc. Florjanc, Selenburgova ulica 6. 7447

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrođje brez opaža, še nikdar postavljene, ima naprodaj g. Fr. Martinec, mest. tes. mojster, Ljubljana, Prule 8. 7443

Zamenja se enonadstropna trgovska hiša v sredini Vrhnike za hišo ali posestvo v Ljubljani oz. Ljubljanski okolici. Event. se hiša tudi prodaja. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 7425

Proda se nekaj posteljnine in drugih reči. Ulica na Grad št. 6. 7440

Kočija na pol krita in omnibus oboje dobro ohranjeno se proda. Več pove vratar »Hotela Slon«. 7452

Tri kočije (landauer) 1 na pol krita kočija, in 1 lovski breg brez strehe se prodajo v vili »ZORA«, Bled. 7453

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. Več se izve Zatiška ulica št. 1, nadstr. levo. 7435

1200 K tistemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3-6 sob v Ljubljani. Ponudbe pod »L. K/7446« na upr. Slovenskega Naroda. 7446

Dobro izurjena šivilja želi kot pomočnica v črničarstvu v Ljubljani. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7428

Trgovci! Zopet se dobijo trakovi za muhe, trup za miši in podga in pralni prašek »Kontent« Med. drogerija B. Sinkovec, Kranj. 7432

Na snažno in lepo stanovanje k boljšini se sprejmejo tri edino le boljše osebe. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 7441

Proda se zelo dobro ohranjena sofa; ogleda se od 2.-3. pop. na Poljanski cesti št. 20, pritičje, desno. 7450

Prodajem več motornih koles, tovorni tone s priklonim vozom znamke Franc. Florjanc, Selenburgova ulica 6. 7447

Barake naprodaj! 2 baraki v velikosti 10x40 m, in ogrođje brez opa

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 280.000.000—.

Glavnica K 80.000.000—.

Podružnica
v Ljubljani**Češka industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Bruno Belantig
naznanja slavnemu občinstvu**Otvoritev sedlarske obrti**

ter se v ljudno priporoča. Izvrševal bode v najmodernejši obliki vsa v to stroko spadajoča dela kakor tudi avtomobilna ter začasno točno in po najnižji ceni prevzamem le dela na domu, dokler ne vredim svoje delavnice. Sp. Šiška, Knezova ul. 235. 7415

**Brasno (moka), pšenico, kuku-
ruz, ječam, zob (oves), posije
(otrobi) i ostale zemeljske
plodine i proizvode nudja samo
na veliko**

5754

Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac broj 15,
Telefon 22-69.

Pristno francosko

**namizno olje
primitivna**

v dozah à 12½ kg in odprto.

Julij Meini, Ljubljanauvoz kave in čaja
tvornica za čokolado in kakao.**Izvozna i uvozna tvrtka
Lavoslav Poljak i drug**

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturm-
strasse 11.

Bavi se samo na veliko -

izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemeljskih pro-
izvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, eter-
ičnih i jestivih ulja itd.uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne
prekomorske robe itd.

3533

Brzojavni naslov: Poljakdrug.

V svrhu ustanovitve velikoindustrijske naprave na Balkanu išče

**strokovnjak za celu-
lozno in papirno stro-
ko (Ing. chem.)**

slovenske narodnosti, ki sedaj posluje že čez 10 let v Čehoslovaški, stika s merodajnimi osebami, ki bi morale biti v položaju, najprej protežirati za interesanta mesto trgovskotehničnega voditelja kake papirnice, eventualno v zvezi z izdelovalnico surovin v Jugoslaviji, da se razjasni in slednjič realizirajo že rešena pripravljana dela za velepodjetje, ki naj izkoristi bogate, še neizrabljene proizvode in pomožne vire. Zato bi prihajali v poštev gospodje iz vlade same ali vsaj taki, ki so z njo v tesnem stiku. Diskrecija častna zadeva. Takoj odločeni gospodje naj pod „Narodno premoženje 1920-4234“ pišejo na insertni kancelar Haasenstein & Vogler, akc. spol., Praha, Národní tř. 24. 7430

Svedske kapljice svestrano pokušano ljeko-
vito sredstvo protiv pro-
bavnih organa i svih bolovima želuca. Usled njihove
djelatnosti i ugodnog nagorkog teka jesu već više od stotine
godina najoblibljenije djetičko domaće sredstvo. Podražuje
tek, jačaju želuca, pospešuju probavu, oblažuje grčeve, razre-
đuju sokove i uredjuje stolicu. Odstranjuju mučninu, podra-
žaj na povraćanje, žgaravicu i ostale želučane tegobe.
Prave su, samo se „Salvator“ markom.

S. MITTELBACH, „Salvator“ lekarna i drogerija Zagreb, Jelačićev trg 2.

Tvornica za prstene in lasadne barve išče za Ljubljano in Kranjsko
spretnega, pri trgovcih, aliharjih, stavbenikih dobro uvednega**zastopnika**

Ponudbe pod „Gute Firma 7393“ na uprav. Slov. Naroda.

Oddaja se mesto

tajnika ozir. korespondentaki je več slovenščine, srbohrvaščine, trgovsko naobražen, dober
stenograf in stenotipist. Ponudbe naj izkazujejo študije, dosedanje
službovanje in zahteve glede plače; pošljejo naj se na naslov

Vinko Majdič, valjni mlin v Kranju.

Velika razprodaja poljedelskih strojev(okoli 50.000 kosov) najboljših čeških tvornic n. pr. Bäcker, Ko-
vařík, Melicher, Schulz in dr. in sicer: plugi, brane, plevniki, kul-
tivatorji, valjarji, reporezniki, slamoreznice, drobilniki za koruzo,
čistilniki za žito, sejalniki, kosilni, mlatilni stroji. Prodaje za čehoslo-
vaško eksportno družbo „Imex“ bo sklepal ravatelj te družbe
osebno v Zagrebu v pisarni firme**Rudolf Polaček, Zagreb, Jurišićeva
ul. 24 in sicer dne 1., 2. in 3. avgusta.**Stroji so v zalogah v Čehoslovaški republiki pripravljeni za
odpravo in se interesi v ljudno prosijo, naj navedeni čas pridejo
v Zagreb radi nakupa večjih partij. 7426**Ing. dr. Miroslav Kasa**

oblastveno poverjeni stavbni inženir.

Specijalno stavl. podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe
v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.**Izvršuje strokovno:**Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in
železobeton. jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja,
skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in
vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke.

Te hnična mnenja. zastopstvo strank v tehniških zadevah

„ADRIJA“Mirodilnica in zaloga
fotografskih aparatov ter
potrebščin.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni
praški. Čistila za slavnike „STRO-
BIN“. Nadomestilo tobaka. Nadome-
stilo toaletnega mila. „ROZNI PRA-
SEK“ najboljšo sredstvo za negova-
nje polti. Preizkušeno dobro sredstvo
proti moljem. — Parfimi in dišave.
Sredstva za konzerviranje jajc. —
Koncesijonirana zaloga strupov.**Jurij Reitingerjev nasl.
Maribor**

Obrat in skladišni prostori:

Meljska cesta 29.

Poslovalnica:

Meljska cesta 1.

Telefon-interurban št. 35.

Odpremništvo, — prevoz pohištva in podjetje za avtotovorni promet,
oskrbujetransito, reekspedicije, skupna vskladiščenja in ocarinjenja iz inozem-
stva za Jugoslavijo došlih vagonskih tovorov in drugega blaga.

Pristavljenje vagonskih spremnikov. 7429

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.100.000.

3 %

brez odbitka rentnega davka

Ustanovljena l. 1818.